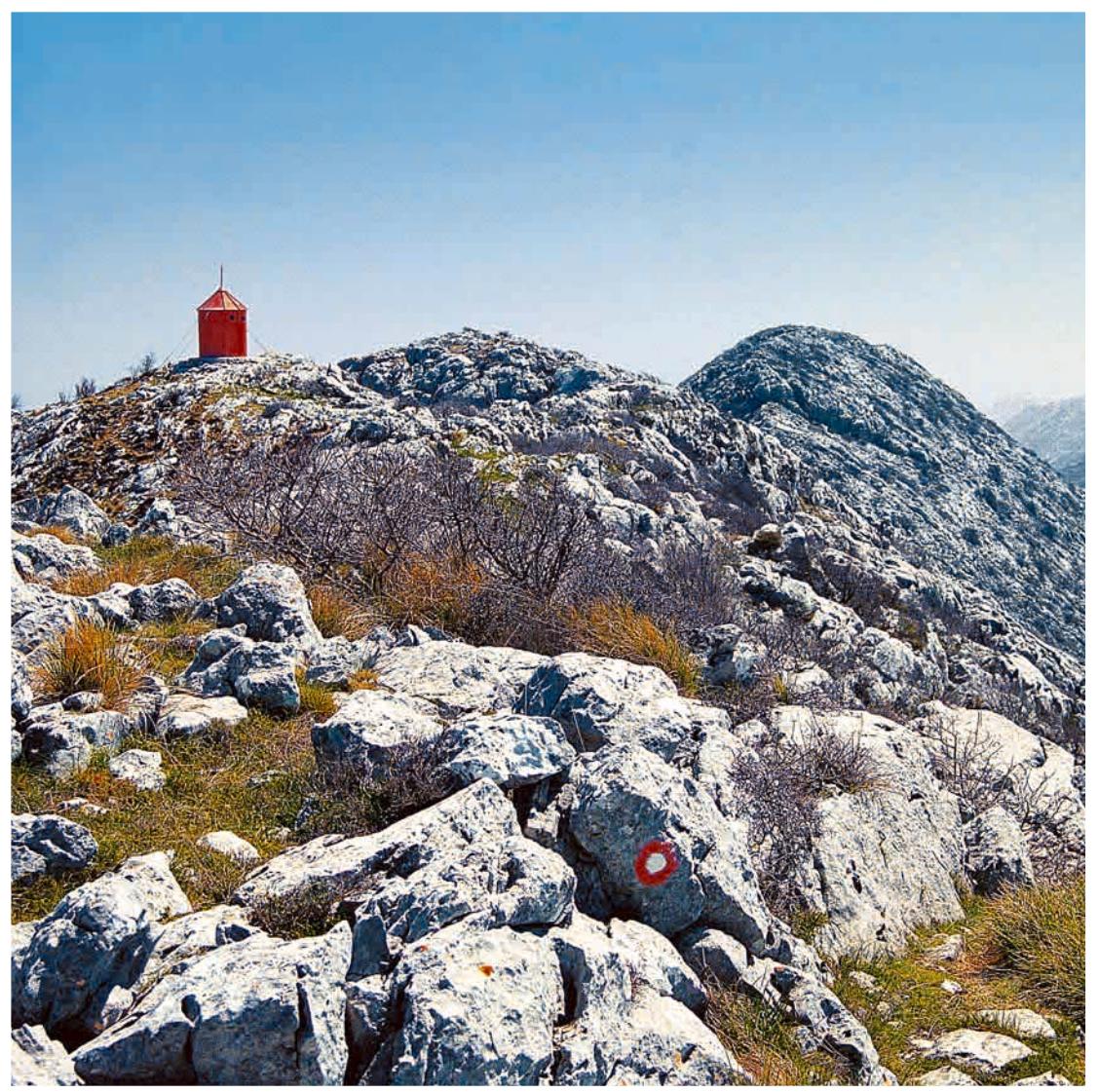

HRVATSKI PLANINAR

ČASOPIS
HRVATSKOG
PLANINARSKOG
SAVEZA

GODIŠTE 96

TRAVANJ
2004

4

**»HRVATSKI PLANINAR« - ČASOPIS HRVATSKOG PLANINARSKOG SAVEZA
»CROATIAN MOUNTAINEER« - JOURNAL OF THE CROATIAN MOUNTAINEERING ASSOCIATION**

ČASOPIS »HRVATSKI PLANINAR« izlazi u 11 brojeva godišnje (za srpanj i kolovoz kao dvobroj). Prvi broj izšao je 1. lipnja 1898. Časopis nije izlazio od 1919. do 1921. i od 1945. do 1948., a od 1949. do 1991. izlazio je pod imenom »Naše planine«.

PRETPLATA za 2004. godinu je **120 kuna** (za inozemstvo 32 eura). Preplata se uplaćuje na žiro-račun Hrvatskog planinarskog saveza **2360000-1101495742**, pri čemu na uplatnici u rubrici »Poziv na broj« obavezno treba biti upisan **Vaš preplatnički broj**. Preplata za inozemstvo (32 eura) uplaćuje se na račun **SWIFT-ZABA-HR XX 25731-3253236**, također uz poziv na preplatnički broj.

Vaš preplatnički broj (O) otisnut je uz Vašu adresu, koja je naljepljena na omotnicu za slanje časopisa. Nakon izvršene uplate, uz adresu ćete moći vidjeti naznaku o uplati, čime možete provjeriti je li Vaša uplata za tekuću godinu uredno primljena i evidentirana pri HPS-u (O).

NOVI PRETPLATNICI, odnosno zainteresirani za preplatu, trebaju se pismom, telefonom, faxom ili e-mailom javiti Hrvatskom planinarskom savezu. Za nekoliko dana poštom će primiti uplatnicu i brojeve izašle od početka godine, a zatim će svaki mjesec na svoju adresu redovno primati svoj primjerak časopisa.

CIJENA POJEDINAČNOG PRIMJERKA je 15 kuna.

SURADNJA: Prilozi se mogu slati putem e-maila ili poštom. Krajnji rok za primitak priloga je 10. dan u prethodnom mjesecu (30 dana prije izlaska broja). **Uredništvo zadržava pravo kraćenja i obrade tekstova**, posebno za duže priloge. Svi primljeni materijali se na zahtjev vraćaju autorima. **Prednost imaju** prilozi popraćeni što boljim izborom ilustracija. Slike se mogu slati poštom ili u digitalnom formatu (e-mailom, na CD-u ili disketi). Detaljnije upute možete potražiti na Internetu na adresi <http://hps.inet.hr/hp/upute.pdf> ili izravno od urednika.

IZDAVAČ

**HRVATSKI PLANINARSKI SAVEZ
KOZARČEVA 22, 10000 ZAGREB**

**E-MAIL: hps@inet.hr
http://hps.inet.hr
TEL./FAX 01/48-24-142
TEL. 01/48-23-624**

UREDNIŠTVO

**hrvatski.planinar@vip.hr
http://hps.inet.hr/hp**

UREDNIK

**ALAN ČAPLAR
PALMOTIČEVA 27, 10000 ZAGREB**
**E-MAIL: CAPLAR@VIP.HR
TEL./FAX 01/48-17-314
TEL. 091/51-41-740**

UREDNIČKI ODBOR

**DAMIR BAJS
DARKO BERLJAK
VLADO BOŽIĆ
TOMISLAV ČANIĆ
MR. DARKO DOMIŠLJANOVIĆ
VESNA HOLJEVAC
FARUK ISLAMOVIĆ
ŽDENKO KRISTIJAN
ŽELJKA LISAK
PROF. KRUNOSLAV MILAS
PROF. DR. ŽELJKO POLJAK**

TISAK

**»EKOLOŠKI GLASNIK« D.O.O.
DONJA LOMNICA**

ISSN 0354-0650

SADRŽAJ

HRVATSKI PLANINAR

Godište 96
VolumeBroj 4
Number

Travanj - April 2004

122

COCHAMO

127

KALA PATTAR

133

ZIR U LICI

139

WEB-STRANICE HPS

PENJAČKA EKSPEDICIJA COCHAMO 2004.

122

BORIS ČUJIĆ

DOŽIVJETI HIMALAJU

127

BOŽIDAR KRZNARIĆ

RADOSTI U VELEBITSKOM SNIJEGU

131

NATAŠA SMOLIĆ

ZIR - PONOVNO OTKRÍCE

133

DAMIR BAJS

PLANINARSTVO U JASTREBARSkom

136

MIRKO KOS

VIRTUALNO PLANINARSKO DRUŠTVO

139

GLAVNI ODBOR HPS

143

PLANINARSKE KUĆE I PUTOVI: CRNOPAC

146

PLANINARSKI TISAK

148

TKO JE ŠTO U HRV. PLANINARSTVU: DARKO BAKŠIĆ

152

PISMA ČITATELJA

153

IN MEMORIAM: B. UNGAR,**Z. PEPEONIK, B. PETANJEK**

154

VIJESTI

157

KALENDAR AKCIJA

160

SLIKA NA NASLOVNICI:

VICKOV STUP NA MOSORU, FOTO: ŽELJKA LISAK

VELIKE STIJENE SVIJETA

PENJAČKA EKSPEDICIJA COCHAMO 2004.

BORIS ČUJIĆ, Zagreb

Planinarski savez Zagreba je godine 1996. pokrenuo akciju »Velike stijene svijeta« čiji je cilj prepenjati najveće ili najpoznatije stijene svih kontinenata, po mogućnosti novim smjerovima. U okviru tog projekta dosad su uspješno ostvarene ekspedicije u Sjevernu Ameriku (Yosemite), u Afriku (Mali) i na Grenland. Ove je godine na redu bila Južna Amerika.

Naumili smo posjetiti malo poznat predio u južnom dijelu Čilea: dolinu rijeke Cochamo. Tam se nalazi nekoliko velikih stijena, ali je zbog nepriступačnosti bilo malo penjačkih ekspedicija. Područje je penjački otkriveno tek 1997. godine za-

hvaljujući skupini engleskih penjača koji su došli provjeriti vijest jednog lokalnog gauchosa.

Nakon 14 sati leta stigli smo u Santiago, glavni grad Čilea. Stižemo usred tamošnjeg ljeta kada su temperature visoke, čak do 32 stupnja. Dočekuje nas Vinko Tomulić, rodom s Raba, koji nam je uvelike olakšao boravak u Čileu. U Santigu nam se pridružuje i Tin Ilakovac, penjač iz Zagreba koji živi u San Franciscu.

Već idući dan letimo dalje na jug prema 1000 km udaljenom lučkom gradu Puerto Montu, najvećem gradu u ovom dijelu Čilea. Tu nas dočekuje Jure Vukić, rodom iz Mandaline pod Velebitom,

Stijena Cerro Trinidad kroz koju prolazi smjer »Velebit«

foto: Boris Čujic

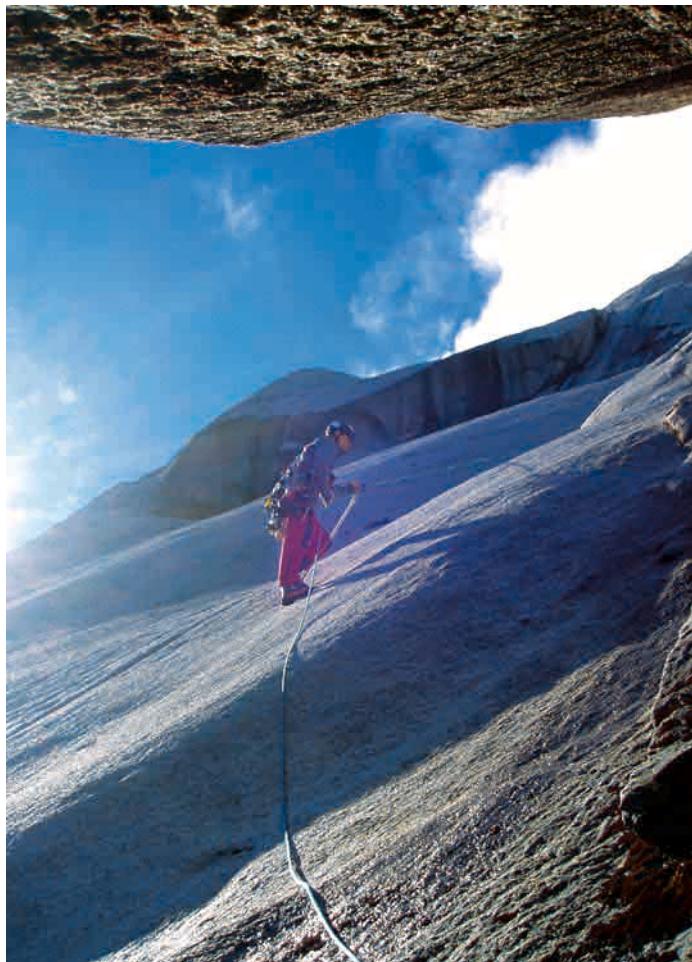
kojemu također moramo zahvaliti za ugodan boravak u Čileu. Opskrbljujemo se potrebnom opremom i hranom za petnaestak dana koliko namjeravamo boraviti pod stjenom.

Jure nas prebacuje do malenog ribarskog naselja Cochamo. Vožnja je ugodna i impresivna. U daljini vidimo zasnijevane vrhove vulkana kojih u ovom dijelu Čilea ima mnogo. Objektivi naših fotoaparata najviše su usmjereni prema vulkanu Osornu, koji ima pravilan piramidalni oblik.

Nakon dva i pol sata vožnje stizemo u Cochamo. Pred naseljem mnogo ribarskih brodova leži u mulju. Razdoblje je oseke, no ocean nam se čini nekako predaleko. Tek poslije saznamo da se razina vode spušta i diže čak do sedam metara! U selu se moramo dogovoriti za najam konja. Unajmljujemo tri konja koji će na svojim leđima nositi svu našu opremu. Tu je, naravno, i lokalni gaucho (kauboj), koji nam je ujedno i vodič.

Malo dalje od sela počinje dolina rijeke Cochamo koja se na tom mjestu ulijeva u ocean. Odavde kreće i tzv. put gauchosa kojim se u četiri dana konjima može stići do Argentine. Pred nama je pet sati hoda kroz prašumu po vrlo blatnoj i teško prohodnoj stazi. Ovo područje je vrlo kišovito, možda i s najviše kiše u ovom dijelu Južne Amerike. Zbog toga je raslinje visoko i vrlo gusto. Ako se želite probiti do nekog mjesta do kojeg nema staze, to je moguće samo uz pomoć mačete, a sam proboj staze vrlo je dugotrajan i naporan.

Polako se probijamo i navikavamo na blato i vlagu. Nad nama su stabla alercea, druge po dugovječnosti biljke na svijetu. Neka su stabla živa već više od 3500 godina. Zbog svoje veličine i ljepote alercea je bilo sveto drvo najstarijeg poznatog naroda iz ovih krajeva - Mapuche Indijanaca. Oni su ga zvali lahuen.

Uspon preko donjih 150 metara

foto: Boris Čujić

Nakon napornog i pomalo dosadnog hoda kroz tunel od drveća i biljaka, stizemo na poveću livadu La Junta, gdje postavljamo bazni logor, a već dan poslije čeka nas najgori dio puta - probaj do podnožja stijene Cerro Trinidad - gdje namjeravamo penjati novi smjer.

Staza je vrlo strma i blatna, a ruksaci su nam puni i teški. Svatko od nas nosi po 40 kilograma hrane i opreme. Nakon 3 i pol sata padanja i spoticanja pred nama se ukazuje stijena Cerro Trinidad. Prizor je nezaboravan. Podnožje prepuno šume i iznad nas okomiti granit visok 800 metara!

Pod stjenom na malenom zaravanku postavljamo šatore i uređujemo »kuhinja«.

U petoj dužini smjera »Velebit«

foto: Boris Čujić

Idućeg dana moj dugogodišnji partner Ivica i ja počinjemo s penjanjem novog smjera. Stijena je čvrsta, ali ne nudi mnogo mjesta za postavljanje međusiguranja, tako da je penjanje dosta rizično. Uspjeli smo se popeti tek tri dužine, oko 150 m, nakon čega nas kiša prisiljava na uzmak. Poučeni savjetom engleskih penjača, brzo se odlučujemo na silazak. Naime, i nakon najmanje kiše u samo nekoliko minuta stijena se pretvara u golem, slap koji bi penjača jednostavno mogao pomesti.

Sljedećih pet dana kiša ne prestaje i prisiljava nas na boravak u šatorima. Za nas penjače bilo je psihički prilično naporno: samo ležimo i jedemo. To nas je polako ubijalo i jedva smo dočekali dan kada je kiša prestala. Cijeli smo jedan dan morali posvetiti sušenju opreme, a tek nakon toga ponov-

no smo krenuli u stijenu. Nismo došli niti na početak smjera, a ono opet kiša i opet povratak u šator.

Tek sljedećeg dana nebo se konačno razvedrilo tako da rano ujutro počinjemo s usponom. Napredujemo polako, nastojeći se osiguravati što bolje možemo, iako je to s obzirom na tip stijene dosta teško. Na mnogim mjestima ima algi i mahovine koja je još uvijek vlažna pa nam penjačice proklizavaju. Sve su pukotine zapunjene zemljom tako da je klinove i ostala pomagala vrlo teško postavljati. Najveću teškoću predstavljaju široke pukotine za koje trebamo specijalna pomagala, tzv. *frendove*. Onih najvećih i najskupljih nemamo dovoljno. Isto tako, moramo paziti da ih pri penjanju svake dužine ne postavimo previše, tako da nam ostane za izradu sidrišta.

Najviše muka zadala nam je široka pukotina nekako na polovici stijene, preuska da se čovjek uvuče unutra, a preširoka da se penje kao ostale pukotine. Ipak su godine penjačkog iskustva omogućile da i taj problem relativno brzo svladamo, iako smo morali na tom mjestu ostaviti dio užeta koji nam je zapeo u dubini pukotine. Nastavljamo dalje sa vrlo sumnjivim međusiguranjima. Na svu sreću stijena je sve položenija i nakon 10 sati penjanja nalazimo se na vrhu Cerro Trinidad. Sretni smo i zadovoljni jer smo relativno brzo ostvarili glavni dio našega plana - penjanje novoga smjera. Smjeru dajemo ime »Velebit« prema našoj najdražoj planini.

Pogled s vrha je nezaboravan: posvuda uokolo brojni vrhovi i doline u koje vjerojatno ljudska nogu još nije kročila. U daljinu se u suncu kupa 3800 m visoki vulkan Cerro Tronador. Daleko na obzoru vidimo stjenovite igle povrh argentinskog grada Barilochea. Vrijeme je prekrasno i najradije bismo ovdje duže ostali da nas nije čekao silaz po ne baš ugodnoj stjenovitoj jaruzi punoj odrona. No, nakon uspješnog uspona sada nam to više nije tako velika teškoća.

Prolazimo podnožjem smjera i odlučujemo se odmah skinuti fiksirana užeta iz donjeg dijela smjera. Iako smo umorni, pomisao da bismo još jednom morali u spomenutu jarugu daje nam snaće još i za taj napor. Pred sam kraj dana izmučeni, ali zadovoljni, stižemo u bazni logor.

SUDJELOVALI:

Boris Čujić (vođa), Tin Ilakovac, Ivica Matković, Joško Purko, Karlo Ružić

ISPENJANI SMJEROVI:

- Cerro Trinidad: prvenstveni smjer **Velebit**: 8- / A1 , 550 m. 26, 30. 1. 2004. (I. Matković, B. Čujić)
- Piedra de Gorilla: **Mister M** : 7, 500 m. 2. 2. 2004. (I. Matković, B. Čujić)

DOSADAŠNJE EKSPEDICIJE PROJEKTA »VELEKE STIJENE SVIJETA«:

- 1996. - Grenland - Igdlorssuit Havn tower - smjer Ujarak: 7+ / A3 , 800 m
- 1997. - SAD - Yosemite - El Capitan - smjer Zodiac: 6 / A2+, 650 m
- 1999. - Mali - Kaga Tondo - smjer Croatica : 8-, 600 m
Suri Tondo - Francuski smjer : 8, 600 m

Članovi ekspedicije zahvaljuju se Pl. savezu Zagreba, općini Sveta Nedelja, Lanexu, Iglu športu, te čileanskim Hrvatima na pruženoj pomoći (Vinko Tomulić, Jure Vukić, Vjekoslav Rafaelli, Hrvatski stadion Santiago).

Uzimamo dan odmora, a zatim se odlučujemo da pred sam kraj našeg bivanja u dolini Cochamo ispenjemo još jedan smjer. Izabrali smo smjer »Mister M« u stijeni Piedra de Gorilla. Riječ je o 550 metara visokom smjeru u kojem nema ni jednog klina, dakle sve moramo sami postaviti. Penje se isključivo po otvorenim pukotinama. Neke dužine bile su nam poprilično zanimljive i izazvale su isto tako zanimljive reakcije i neke ne baš kulturne izraze nezadovoljstva i nervoze. Ipak i taj smjer uspijevamo svladati u jednom danu.

Silazak je također bio zanimljiv: s obzirom na to da su spustovi užetom namješteni uskim kanalom u stijeni kroz koji teče potok, to je više nalikovalo na canyoning nego na klasičano spuštanje užetom. Nakon višesatnog silaska, potpuno mokri stižemo u logor u kojem nas za večeru čeka samo bljutavi pire krumpir. Naime, zalihe hrane su zbog loše procjene prilikom kupovine u međuvremenu potrošene. Zbog toga smo morali odustati od daljnjih penjačkih planova, pogotovo od planova za penjanje još jednog teškog prvenstvenog smjera. Planovi za budućnost više su se vrtjeli oko toga što će tko pojesti i popiti kad se vratimo u civilizaciju.

Sutradan ujutro započinjemo mukotrpan silaz s teškom opremom do velike livade La Junta. Odlazimo do postaje Campo Aventura, odakle radio-vezom naručujemo konje za sljedeći dan. Pred

kućom u velikoj drvenoj posudi ispiru se tek iskopani krumpiri. Domaćici pokušavamo objasniti da smo gladni i da želimo krumpire, a ona uzima motiku, vadi ih iz zemlje i trpa u vrećicu. No, nismo

Boris Čujić na ulazu u smjer »Mister M«

foto: Boris Čujić

Početak smjera »Mister M«

foto: Boris Čujic

ih htjeli u sirovom obliku, nego malo ukusnije, ali kako da objasnimo što nam je na pameti. Mahnito po rječniku tražimo spasonosnu riječ: *fritas* (prženi). *Papas fritas!* To, to hoćemo! I doista, začas su nam spravljeni najbolji krumpiri u životu, ni više ni manje nego dva kilograma.

Sada se može dalje. Pomoću žičane željeznice prelazimo na drugu stranu nabujale rijeke Cochamo gdje ćemo pričekati konje. Slijedilo je ponovno pet sati marša kroz džunglu do sela Cochama, gdje nas je, sada već prijatelj, Jure Vukić došao pokupiti. Žedni i željni osvježenja, u malom lokalnoj trgovini naručujemo hladno pivo, ali dobivamo ga u neupotrebljivom agregatnom stanju, smrznuto. Prvi put u životu vidim svog prijatelja i penjačkog partnera Ivicu iznerviranog i agresivnog: konzervom zaledenog piva umalo je pogodio lokalnog policajca.

Nakon dana boravka i relaksacije u Puerto Montu i dvanaest sati vožnje autobusom vraćamo se u Santiago. Preostalo vrijeme koristimo za raz-

gledavanje grada. Santiago je s više od šest milijuna stanovnika pravi južnoamerički velegrad. Arhitekturom novijih dijelova naliči na gradove Sjeverne Amerike. Ipak, najljepše građevine nalaze se u središtu i podsjećaju na vremena španjolskih osvajača. Najviše nas je impresionirao arheološki muzej u kojem se nalaze predmeti gotovo svih kultura s područja Južne Amerike. Prolazimo i pored vladine palače u kojoj je prilikom Pinochetovog vojnog udara ubijen tadašnji predsjednik Salvador Allende. Zanimljivo je da, suprotno našim očekivanjima, većina Čileanaca koje smo sreli pamte Allendeovu vladavinu kao razdoblje siromaštva i gladi, a dolazak Pinocheta, unatoč vladavini vojne hunte, kao povratak blagostanja. Deset tisuća ubijenih u tom razdoblju nitko više ne spominje. Današnji Čile uživa u demokraciji, iako standard još uvijek nije baš visok. Plaće su niže nego u Hrvatskoj, ali u usporedbi s nekim drugim južnoameričkim zemljama bitno se bolje živi. Ipak siromašna naselja, favele, na rubovima Santiaga i lučkog Valparaisa nisu ostala skrivena našim očima.

Dan prije povratka u Hrvatsku unajmljujemo automobil jer nismo mogli propustiti obilazak poznate plaže Rinaca i Vina del Mar o kojima smo se prije toga naslušali kao o nečemu što obavezno moramo vidjeti. Na putu prema obali zaustavljamo se u najpopularijem čileanskom sportskom penjalištu Las Chilcas. Konglomeratna stijena nudi lijepo smjerove, no ambijent je tome nesukladan. Samo nekoliko metara iza naših leđ prolazi najprometnija cesta Južne Amerike: Panamericana. Nakon nekoliko ispenjanih smjerova kojima smo impresionirali dvojicu lokalnih penjača, odlazimo dalje. Konačno obala: pješčane plaže prepune turista koji se sunčaju, more u kojem se ne može kupati, stotine automobila gotovo na samim plažama, velike kućerine i neboderi koji se gotovo nadvisuju nad plaže... Onaj tko je ovo nahvalio ne zna što je more i nikad nije video Jadran. Ne čudi zašto nam je u sjećanju dublje urezan restoran u kojem za 40 kuna možeš jesti koliko god želiš...

S mislima na naš Jadran, Paklenicu i ostale hrvatske ljepote, nakon tri tjedna boravka u Čileu sjedamo u zrakoplov. Još jedna ekspedicija uspješno je okončana. No put vodi dalje...

TREKING PD »ŠUMAR« POD MOUNT EVEREST

Doživjeti Himalaju

BOŽIDAR KRZNARIĆ, Zagreb

Penjao sam se po planinama Europe, Afrike, Južne Amerike, a ovaj put moju je pažnju zaokupila Azija. Nakanio sam je posjetiti u jubilarnoj, pedesetoj godini od prvog uspješnog uspona na njezin vrh, Mount Everest. Naravno, nisam se namjeravao penjati na vrh, nego mi je želja bila upoznati i doživjeti Himalaju.

Odlučio sam se za trekking u podnožje Mount Everesta do mjesta na 5550 metara odakle se prave nezaboravne snimke samoga vrha svijeta. Počeo sam sa skupljanjem informacija, obratio se našem najboljem poznavatelju Nepala i Himalaje, glavnom tajniku HPS-a Darku Berljaku koji mi je svesrdno pomogao i dao mi ime čovjeka u Nepalu s kojim sam stupio u kontakt i tako je sve krenulo.

Ekipa za put brzo je skupljena: Dražen i Katarina Lovreček i Alojzija Boričević iz Jastrebarskog, Dubravko Stipanček iz Vrbovca, Ivica Kodžoman iz Sinja, Zdravko Čevapović iz Požege i ja, svi članovi PD »Šumar«. Manje-više svi smo već osjetili visine, pa sam znao da možemo međusobno jedni na druge računati.

Putovali smo austrijskim zrakoplovom koji leti izravno u Kathmandu, tako da put traje samo jedan dan. Put izgleda otprilike ovako: dolazak u zračnu luku Pleso u 6 i 30, čekiranje karata, vaganje opreme (dvadeset kilograma je maksimalna težina), oprštanje od najbližih, uzbuđenje i uzlijetanje prema Beču. U Beču smo samo sat vremena i u 10 i 30 letimo za Kathmandu gdje slijedećemo po njihovom vremenu u 22 sata. Vremenska razlika je +3 sata i 45 min. Još samo vize, što je formalnost. Na izlazu nas čeka agent s natpisom BOZIDAR i nakon dvadesetak minuta vožnje kombijem, nalazimo se u hotelu.

Odmah smo se smjestili u sobe i spustili u vrt na prvo nepalsko pivo. Hotel se nalazi u gradskoj četvrti Thamel, ali je malo uvučen od glavne ulice. Ograđen je visokom zidanom ogradom, a na ulazu u dvorište dežura 24 sata uniformirani stražar.

Kathmanduu posvećujemo četiri dana za turističko razgledavanje i pripremu opreme za uspon.

Pod Annapurnom

foto: Ivica Kodžoman

U ta četiri dana obišli smo drevne kraljevske gradaove Patan i Bhaktapur, budističko svetište Boudhanath i hindu svetište Pashupathinath. Posvuda je mnoštvo molitvenih zastavica na kojima su ispisane mantre - molitve koje se po budističkom vjerovanju ponavljaju lepršanjem na vjetru.

U Kathmanduu se susreću ljudi doslovce iz cijelog svijeta. Turizam je važna privredna grana Nepala. Po cesti i ulicama strašna je gužva. Svi se nekuda kreću, svi domaći nešto prodaju: od sitnih suvenira pa do planinarske i alpinističke opreme. Među automobilima jure rikše, čiji spretni vozači nude svoje usluge. Nađe se tu i poneka sveta krava.

Četvrti dan boravka u Kathmanduu kupujemo što nam još treba i pakiramo stvari za uspon. Višak ostavljamo u skladištu hotela. Sutra krećemo u brda. Jedva čekam!

Ujutro 21. listopada 2003. ustajemo po mraku. Na aerodromu moramo biti u 6 sati kako bismo riješili sve formalnosti. Gužva je, zar se svi ti ljudi idu penjati? Poslije ču vidjeti da je doista tako. Zrakoplov ima 20 sjedala, a let traje 35 minuta. Nezaboravan dio leta je navigacija, koja je isključivo vizualna: leti se između vrhunaca, i to samo prije podne između 7 i 10 sati jer je poslije loša ili nikakva vidljivost. Slijetanje je još uzbudljivije: pilot treba pogoditi sam početak prekratke piste i zaustaviti se pred zidom na njenom gornjem kraju. Kod polijetanja je pak obratno: treba se dići na

kraju piste prije 1000 metara dubokog ponora. Zato pilot gore na vrhu »povuče ručnu«, nabije gas da avion sve poskakuje pa krene kao izbačen iz katapulte, sjurivši se niz pistu i poletjevši pred ponorom na opće zadovoljstvo. U avion ulazimo strogo jedan po jedan, valjda da ne puknu stube. Dobivamo od stjuardese vatru za uši i bombon.

Sve je dobro prošlo i mi smo u Lukli na 2860 metara nadmorske visine. Lukla inače znači mjesto s mnogo ovaca i koza, što danas i nije slučaj. Imamo pet nosača i vodiča, a u ruksacima je samo oprema za jedan dan. Četvorica nosača idu posebno, a vodič i jedan nosač su s nama. Putem srećemo prve jakove »dzopkyos«. Dugo se spuštamo, sve do 2490 m, da bismo se opet penjali do prvog prenosišta Phakdinga na 2610 m. Pruža nam se prekrasan pogled na jedan od težih vrhova, 6367 m visoki Kusum Kanguru. Vegetacija je bujna, što je kod nas nepojmljivo na tim visinama. Ovdje rastu bor, jela, bambus i rododendron, i to gotovo do 4000 metara. Hrana je dobra. Ponekog muči probava, ponekog prehlada, a nekoga fina prašina nošena vjetrom. Danju je ugodno toplo tako da hodamo u majicama ili košuljama, ali čim sunce zađe vrlo je hladno.

Ujutro doručak, čaj od mente ili crni čaj i polazak. Danas se moramo popeti na 3440 metara u Namche Bazar, administrativno sjedište regije Khumbu. Tu ima mnogo hotela i dućana. Ovdje se može poslužiti telefonom ili elektronskom poštom.

Iznad oblaka

foto: Ivica Kodžoman

Na Kala Pattaru (5550 m)

foto: Božidar Krznarić

Godine 1983. UNESCO je financirao uvođenje struje. Putem do Namchea prolazimo kroz naselje Monjo gdje je ulaz u Nacionalni park »Sagarmatha«. Ovdje vlasti provjeravaju ulaznice u park i dozvole za penjanje. Večeramo domaće specijalitete koje smo donijeli iz Hrvatske: kulen, kobasice, mesnata slanina, crveni i bijeli luk. U restoranu naručujemo kuhani krumpir, jaja na oko i tost.

Dan aklimatizacije koristimo za uspon na tri-stotinjak metara viši Shyngboche, gdje je na 3720 m aerodrom za najmanje avione i posjet mjestu Khumjungu u kojem je Hillary osnovao osnovnu školu za djecu ovoga kraja. Idemo dalje prema Tengbocheu (3867 m), gdje je samostan u blizini kojega noćimo. Samostan ima pedesetak monaha, dva puta je uništavan i obnavljan. Svake godine u studenome za punog mjeseca tu se održava veliki »Mani Rimdu festival«. Lame tada obuku odjeću i maske demona i kroz ritualne plesove prikazuju pobjedu budizma nad animizmom u Tibetu.

Cijelim putem prema Tengbocheu pada kiša i ništa se ne vidi. Prolazimo šumom rododendrona. Tek po povratku, kada smo tu ponovno noćili, uži-

vali smo u vidiku na Everest (8848m), Lhotse (8501 m) i Ama Dablam (6856m).

Jutro je ponovno kišovito i maglovito, što nas čini pomalo neraspoloženima. Kako se penjemo, kiša prelazi u susnježicu i snijeg. Iznad 4000 m sve je bijelo, a snijeg i dalje pada. Noćimo u 4270 m visokom Phericheu. Tu je dolina dosta široka pa je prilično vjetrovito i hladno. Mala bolnica ovdje pruža pomoć alpinistima. Večera, spavanje, i prošao je još jedan tmuran dan.

Sutradan je konačno osvanulo sunčano jutro, snijega ima posvuda u izobilju, krajolici su prekrasni, a vidljivost je izuzetna. Kako jutro odmiče, postaje sve toplije pa hodamo u košuljama. Prolazimo pored spomenika od stijena, podignutog šestorici Sherpa poginulih u lavini 1970. godine. Spavamo u Lobucheu na 4910 m. Bilo je to najlošije prenoćište: vila propuh. Dok ležim u vreći, gledam vedro nebo kroz pukotinu između zida i stropa. Termosicu s čajem držim u vreći uz tijelo jer je u prostoriji temperatura znatno ispod nule. Tu bi trebali spavati i na silasku, ali sada već znamo da ćemo ga radije preskočiti.

Himalajsko carstvo snijega i leda

foto: Ivica Kodžoman

I idućeg je dana osvanulo prekrasno jutro. Pijem samo čaj i jedem malo meda iz tube koju nosim iz Hrvatske. Kako se penjemo tako rastu i cijene jela i pića, pa je tu sada dvostruko skuplje nego, primjerice, u Namcheu. Danas ćemo doći do zadnjeg prenoćišta Gorak Shepa na 5160 metara. Vrijeme je vedro, a uspon je dosta strm. Snijega ima mnogo. S puta se pruža lijep vidik prema 7145 metara visokom Pumoriju. Prva njegova niža padina završava vrhom zvanim Kala Pattar (5550 m), što u prijevodu znači »crni kamen«. To je naš sutrašnji cilj. Poslije podne stižemo u Gorak Shep - pješčani prijevoj koji je 1952. godine bio bazni logor švicarske ekspedicije na Everest. Odavde se, svake neparne godine od 1987. trči Everest Marathon nizbrdo do Namche Bazara.

Ustajemo rano ujutro po mraku i krećemo prije šest. Dosta je ispod nule. Zdravku ne radi termometar na satu jer se baterija pothladila no računamo da je minus deset ili čak 20 stupnjeva ispod nule. Penjemo se izuzetno polako, pa me malo zebu prsti na nogama i rukama. Korak je dug pola stopala. Pomalo se razdanjuje.

Pred nama je nezaboravan prizor: Mount Everest ovjenčan suncem i oblacima. Zaboravljam na umor i hladnoću, ovo je melem za oči i dušu. Fotoparati neumorno rade i, začudo, ni jedan nije zatajio zbog hladnoće. Valjda nas nagrađuju. Lijevod od Mount Everesta je prijevoj Lho La (6026 m), desno ispred Nuptse (7861 m) koji zaklanja pogled prema vrhu Lhotsea (8414 m).

Sada je već malo toplije, a mi se spuštamо prema Gorak Shepu. Zastajkujem, gledam, slikam. Sve te ljepote treba pospremiti u sjećanja. Čeka nas još pet dana spuštanja do Lukle i let onim avionom na vizualnu navigaciju za Kathmandu. Sve je to sretno prošlo i mi smo opet u našem hotelu.

Ostatak vremena koristimo za posjet nacionalnom parku Chitvan u južnom dijelu Nepala, uz granicu prema Indiji, u subtropskom dijelu pokrajine Terai. Površina mu je 932 km², a utemeljen je 1973. da zaštiti jedinstveni ekosistem na svijetu. Godine 1984. UNESCO ga je proglašio spomenikom svjetske baštine. Mjesto je poznato kao obitavalište najrjeđih divljih životinja, od kojih se izdvaja kraljevski bengalski tigar. U parku žive majmuni, pitoni, krokodili i mnoštvo najrazličitijih ptica. Džungla pokriva preko 70% nacionalnog parka, a trava nešto više od 20%.

Na cesti nekoliko puta nailazimo na barikade od balvana. To su vojne i policijske kontrole zbog Maoista. U kombiju je s nama jedan mladić koji kod svakog takvog zaustavljanja izade, razmijeni nekoliko riječi s osobom koja nas je zaustavila i mi isti čas idemo dalje. Cesta je očajna. Na njoj ima prašine kao u kaubojskim filmovima.

Po dolasku u Chitvan, smještamo se u bungalowe i odmah žurimo na kupanje u bazen da skinemo prašinu sa sebe. Cijeli drugi dan smo tragali za nosorogom da bih ga ja jedini na trenutak video, jahali na slonu kroz džunglu i fotografirali. Navečer nam je priređen program autohtonih plesova žena i djevojaka.

Vraćamo se u Kathmandu i koristimo posljednji dan za hodanje gradom, kupovinu suvenira i navečer odlazak na aerodrom. Preostaje nam još zadnji pogled iz aviona na svjetla grada i pozdrav zahvale Nepalu i Himalaji.

ZIMSKI IZLET NA VELEBIT

RADOSTI U VELEBITSKOM SNIJEGU

NATAŠA SMOLIĆ, Šibenik

Evo sad mi je tek došlo uzet' »pero« u ruke i prenijeti na papir sve ono što je još živo u sjećanju. Mi smo od onih koji na prognozi vole čuti da će sniježiti u gorju, jer eto, u našim lijepim gradovima uz more nema opasnosti od snijega pa ga vidimo samo u njegovom najljepšem staništu, u gorju.

Jedva smo dočekali odmetnut' se malo u divljinu, zaboraviti na toplu vodu i 'lektriku, kratiti' sate uz voštanicu i zvuk gitare... Kako li nam to samo svako malo zatreba! Ma eto, odmah mi dođe zazvati sve one ljude koje uvijek »vidiš« il' ih se

sjetiš s vrhova, i probati im reći kako sve te daljine i nisu daleke, kako nisu surove, već mile, kako ti čine toliko dobra, a ti ih samo trebaš razumjeti, štovati i pustiti onakvima kakve su oduvijek... No, dobro, svatko valjda ima svoj put.

Mi smo ga našli i smjestili se dana prvoga na Velikom Alanu. Bilo nas je, kako kažu, od 7 do 77, a svi se sjajno složili. Odmah smo, nakon prve tople noći, iskočili iz vreća i uputili se na Veliki Kožjak i Lubenovac. Skupio nas se dobar broj i uspjeli smo doći dokle smo htjeli. Lubenovac pod

Pl. kuća »Alan« u zimskom ruhu <

foto: Andela Gracić

snijegom sve nas je, naravno, oduševio, baš smo se naguštali, okrijepili, i kako to već sve inače ide... Tek kad smo se vratili, ustavili smo da smo hodali od ranog jutra pa sve do kasnog popodneva, a humor je bio sladi od ičega.

Ni treći dan nismo imali mira pa smo se, u nešto manjem broju, uputili prema Šatorini. Znamo, daleko je, snijeg je dubok, dan kratak, pa ćemo dokle uspijemo. Sunce je, guštat ćemo. I stvarno jesmo! U jednom trenu nisam znala jesam li na sunčanom otoku ili na »krovu svijeta«, sve se spojilo u jedno: i more, i kameni otoci, i beskravan snijeg, i pretoplo drago sunce. Šutjeli smo jer teško ti je naći prave riječi u tom trenu, valjda nam se zato i događa da tada ispuštamo najčudnije i najluđe zvukove, da skričimo, graćemo, il' ispjevavamo nešto ludo, kao npr. himnu malih letećih medvjedića. Svašta, ha? Riječi su stvarno nekad preteške.

I tako ljepota za ljepotom, i baš kad se zapitaš jesli uistinu toliko vrijedan da ti je dopušteno

Bura na Alanu

foto: Božidar Branica

vidjeti toliko, pošalje ti On maglu i kaže »Dobro je. Dosta je bilo. Odmorite sad malo oči, nemojte se pokindirit, bit će još dana.« Ne grinta nitko, svi razumiju i odlučimo mi tako nakon nekoliko sati da je Šatorina ipak predaleko. Podne je, mogli bismo lagano i »doma«. U povratku kroz mekani snijeg kao da kroz perje ideš, a onda te na hrptu odjednom niotkud zapuhne snažan vjetar. Markacije nigdje osim na jednom mjestu gdje jednostavno ne možeš proći jer će te odnijeti vjetar. Moramo izmisliti nešto bolje, a dotle kao zatečene guske stojimo vjetru ledima i uživamo. Da, da, dobro ste pročitali, daćemo mu da nas izudara. Svi se smijemo i krivimo Anu koja je jutros pod onim vedrim suncem poželjela »ekstremne uvjete«.

Idemo mi dalje ravno, spuštamo se u šumicu jer vjetar one-moguće bilo kakav uspon. Promrzli, hladni, al' ne i gladni (stradala je, na sreću, marenda još u magli), bez ikakvih markacija, al' Bogu fala, trijezne glave, stižemo na hrbat odakle bi se trebala vidjeti kuća »Alan«. Tako je i bilo! E, onda smo tek počeli radosni ples i jedva dočekali da ispričamo svojima što smo

Na putu od Alana prema Šatorini

foto: Mladen Vranjić

sve preživjeli i kako smo glave spašavali, no oni su vam samo kimnuli i nasmiješili se. Valjda je nama adrenalin bio i previsoko, a oni u onoj toplini peći, nisu to ni éutili.

Neki su poslije otišli i u ponoćnu šetnju i legli u snijeg da se bolje podive zvijezdama. Svi smo našli svoje gušte - po koje smo i došli.

Vraćali smo se kući, a svi smo priželjkivali još bar nekoliko dana, pa tek smo se navikli... Ali neka, stajat će divovi još u beskraj na istome mjestu i čekati da se poigraju nama, a mi ćemo im, naravno, doći i probati razumjeti sve one glase, i lica, i dodire, i pustiti ih da budu onakvima kakvi oduvijek jesu.

NEPOZNATI VRHOVI

ZIR - PONOVNO OTKRIĆE

DAMIR BAJS, Zagreb

Često sam zbog posla i osobnih potreba putovao vlakom prema jugu. Tamo negdje između Gospića i Gračaca svaki put sam sa zanimanjem promatrao kako usred Ličkog polja gotovo nestvarno »čući lav« kao u afričkoj savani. Pojavi se odjednom usred ravnice, zirne, kako zna reći lički

narod. Sada se sličan prizor, samo s druge strane, može vidjeti i s nove auto-ceste Gornja Ploča - Sveti Rok.

Dugo sam čekao priliku da otkrijem o čemu se zapravo radi. Ona se pružila prvog dana veljače kad je velika skupina planinara iz zagrebačkog

Stijena Zira u srcu Like

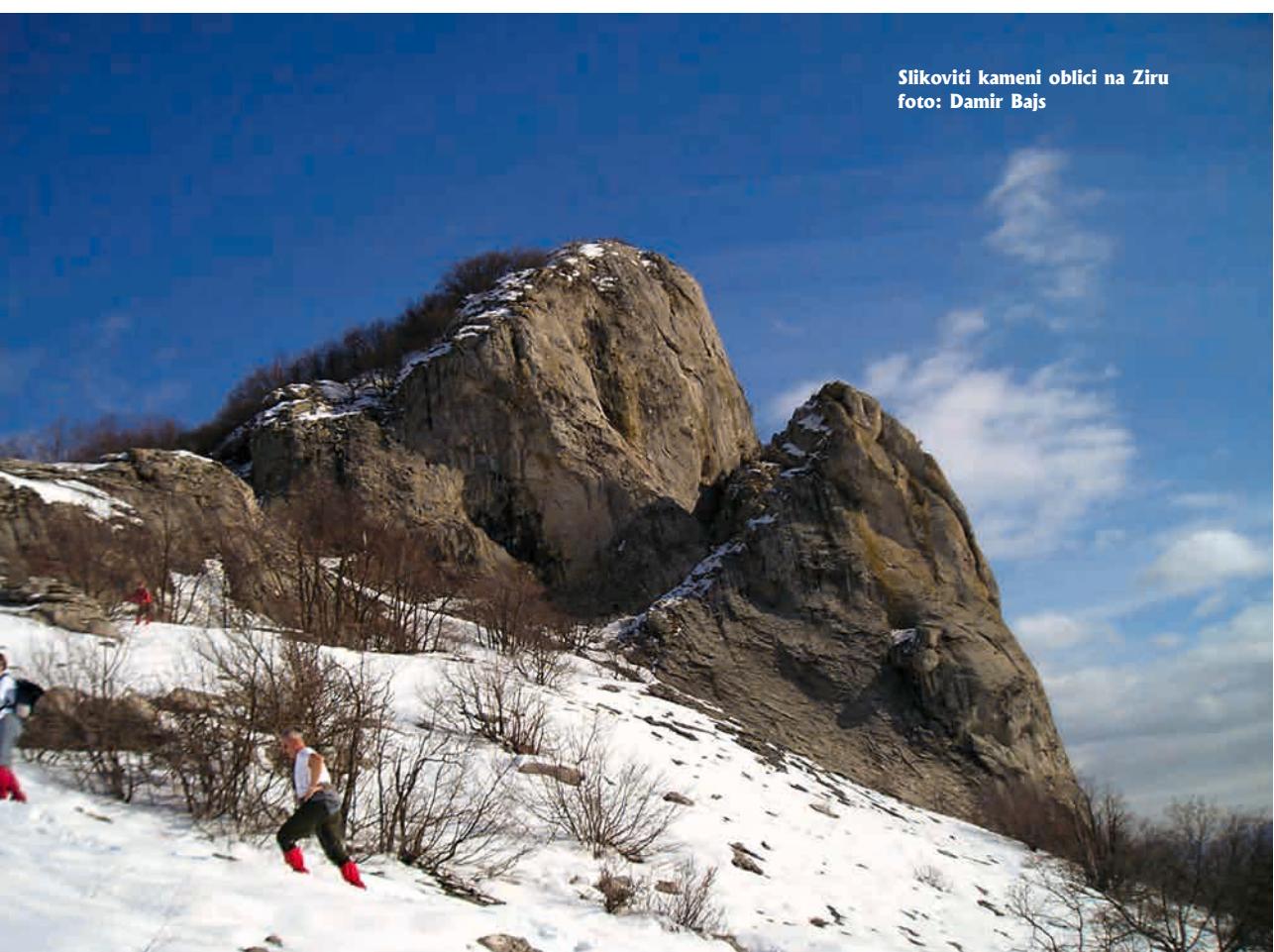
foto: Damir Bajs

Kameni stup na putu prema vrhu foto: Damir Bajs

HPD »Stanko Kempny« i HPD »Željezničar« bila na 9. Memorijalnom pohodu preminulim ličkim planinarima. Nakon svete mise u gospičkoj katedrali i prijema kod biskupa Mile Bogovića uputili smo se dobrom cestom kroz Ličko polje do zaselka Kalinci, tu skrenuli prema sjeveru mimo huma imenom Bukova glava do željezničke pruge Zagreb - Split. S obzirom na snijeg, makadamska se cesta nije mogla nazrijeti, pa smo se svom cilju uputili pješice, prilazeći mu s jugoistočne, desne strane.

Izdaleka se Zir doima kao usnuli lav čiju grivu i glavu predstavljaju stijene, a tijelo tamnija šuma i livade. Došavši u samo podnožje, improvizirali smo uspon do prijevoja koji se nalazi s jugozapadne strane vršnih stijena. Sa svakim metrom uspona otvara se sve ljepši vidik, posebno zbog lijepog, sunčanog vremena. S prijevoja smo mogli uživati u vidiku od Gospića preko Velebita do Gračaca, pa i dalje.

Slikoviti kameni oblici na Zиру
foto: Damir Bajs

Na vrhu Zira

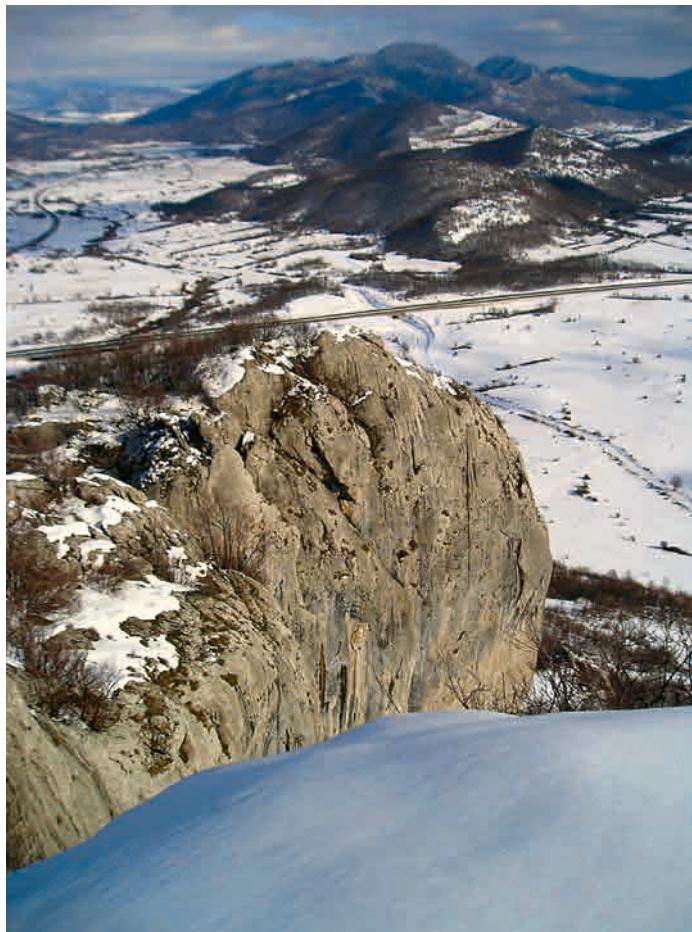
foto: Damir Bajs

Naravno, valjalo se uspeti i na sam vrh koji se nalazi stotinjak metara iznad prijevoja. Tu se treba malo pomučiti, a zbog kraškog terena valja biti i vrlo oprezan jer nitko ne želi upasti u neku pukotinu ili se poskliznuti niz stijenu. Većina nas je smogla snage i popela se na malu usku glavicu, na koju je istovremeno moglo stati tek nekoliko planinara. Nagrada za trud je nezaboravan razgled na sve četiri strane svijeta, a odlična vidljivost učinila je naš doživljaj potpunim. Osim velikog, impozantnog Velebita koji se s 850 m visine mogao sagledati skoro u čitavoj svojoj dužini, zgodno je bilo vidjeti »sivu zmijuk«, tj. novu autocestu skoro do Udbine.

Opći je dojam da Zir zaslžuje uvrštenje u Hrvatsku planinarsku obilaznicu. Naravno, bit će potrebno izabrati pogodan prilaz ili više njih, te ih markirati. Zir dosad nije uopće planinarski obrađen, a kao zanimljivost, spomenut ću da je posljednji put spomenut u »Hrvatskom planinaru«, i to samo usput, u članku dr. Josipa Poljaka još tamo daleke 1933.

godine. Do tog podatka došao sam zahvaljujući dr. Darku Grundleru, vrijednom kutinskom planinaru, koji je svojim trudom izradio računalnu bazu podataka o svim člancima objavljenim u našem časopisu unazad više od 60 godina.

Imajući u vidu taj podatak, sam naslov ovog članka itekako je opravdan, a ovih nekoliko fotografija, nadam se, ponukat će planinare željne novih izazova da posjetе vrh koji je dugo vremena čekao da ga se ponovo otkrije i da mu se divimo.

Pogled sa Zira u dubinu

foto: Damir Bajs

125. OBLJETNICA JASKANSKOG PLANINARSTVA

PLANINARSTVO U JASTREBARSOKOM

MIRKO KOS, Jastrebarsko

Dana 4. listopada prošle godine HPD »Jastrebarsko« svečano je proslavilo na Japetiću 125 godina organiziranog planinarstva u Jastrebarskom. Prilika je da se nešto kaže o povijesti planinarstva u Jastrebarskom.

Organizirana planinarska aktivnost u Jastrebarskom započela je 1878. kada je Hrvatsko planinarsko društvo (HPD), samo 4 godine nakon osnivanja, imenovalo svog povjerenika. Povjerenik je bio ljekarnik Šandor Hržić, a poznatiji su članovi iz Jastrebarskog bili dr. Milan Bišćan, Žiga pl. Štos, Đuro Demetrović i ljekarnik Mirko Kleščić. Kasnije, 1883. godine, povjerenik je bio Edo Tomaj. Kada su se prema izmijenjenim pravilima HPD-a, zbog sve brojnijeg članstva, mogle osnovati podružnice u pojedinim gradovima, osnovana je 20. ožujka 1914. na poticaj tadašnjeg sudbenog pristava Kazimira Golubića, podružnica HPD-a u Jastrebarskom s 15 članova i nazivom »Plešivica«. Do tada je u Hrvatskoj bilo 6 podružnica, i to u Gospicu, Krapini, Ivancu, Požegi, Senju i Sušaku, a 1914. je HPD u cijeloj Hrvatskoj imao 900 članova.

Prvi svjetski rat prekida planinarsku aktivnost, ali već 1917. počinje buđenje društvenog rada

HPD-a i te prve godine obnovljenog rada broj članova iznosi 1000, od čega 700 u Zagrebu, a 300 u podružnicama u Gospicu, Jastrebarskom i Delničama. Razdoblje između dva svjetska rata obilježeno je uspješnim radom naše podružnice, koja je već 1923. imala 64 člana. Radi se na označavanju planinarskih staza, ne samo u Samoborskom gorju i Žumberku, već i na Velebitu, a 35 članova društva je pretplaćeno na »Hrvatski planinar«. Ove 1923. kao i idućih godina, naši planinari izvode mnoge pohode i uspone na vrhunce Velebita, Gorskog kotara, Dinare i slovenskih Alpa, a na Velebitu izvode čak prvenstvene penjačke uspone u stijenama. Godine 1933. značajan je šestodnevni izlet 17-oro jaskanskih planinara na Velebit, koji je u to vrijeme bio jako udaljen od svih komunikacija i potpuno neopskrbljen, a izlet je detaljno opisan u »Hrvatskom planinaru«. Zanimljivo je da je 1936. naša podružnica imala glazbenu, ski, foto i sekciju za poljepšanje mjesta.

S ponosom ističem da mnoge naše aktivnosti zahvaljujemo predanom i iskusnom planinaru dr. Ivanu Krajaču, advokatu u Jastrebarskom, a ujedno predsjedniku HPD-a od 1921. do 1925. te ministru trgovine i industrije 1925., po kome se prije drugog svjetskog rata zvao zavižanski dom.

Drugi svjetski rat prekida svaku društvenu aktivnost, ali već po njegovom svršetku počinjemo u manjim skupinama posjećivati obližnje planine. Godine 1948., dva-tri mjeseca nakon osnivanja PD »Zagreb«, nadahnuti tradicijom planinarstva u Jastrebarskom i ljubavlju prema prirodi i planinama, upisuju se naši omladinci u to društvo, te predano rade u markacijskoj sekcijsi. Nakon završenog dvadesetodnevnog alpinističkog tečaja na Durmitoru i Prenju 1949. tri oduševljena poklonika planinar-

stva u Jaski, Mirko Kos, Velimir Wintersteiger i Milivoj Butković pristupaju osnivanju PD »Jastrebarsko«. Osnivačka skupština održana je 16. studenoga 1949. uz prisustvo 56 osoba. Već sljedeće 1950. broj članova je narastao na 155. Te godine značajan je uspjeli prvomajski pohod 24 mlađih planinara kroz Gorski kotar, od Delnice preko Risnjaka, Snježnika, Platka i Grobničkog polja do Rijeke, kao i ljetni pohod u Julijске Alpe u Sloveniji, gdje je 7 mlađih planinara, pod vodstvom potpredsjednika društva Ivice Božića, osvojilo Triglav i još 14 vrhova iznad 2000 metara. Penjali su po najtežim klinčanim smjerovima. Nakon toga društvo osniva alpinistički odsjek. Od 1953. do 1957. ima stanicu Gorske službe spašavanja (GSS), a pročelnik je Mirko Kos.

Velika aktivnost i brojno članstvo, od više stotina članova, kao i ugled društva u Jastrebarskom, rezultiralo je izgradnjom planinarskog doma na Žitnici na Japetiću. Ne samo upravni odbor, već i čitavo članstvo, pa i ostalo građanstvo Jastrebarskog i sela podno Japetića, bilo je oduševljeno ovom gradnjom. Dana 17. lipnja 1951. počeli su prvi radovi, a gradnja je trajala do 1955. Članovi društva dali su velik doprinos dobrovoljnim ra-

dom, prijevozom materijala, te skupljanjem dobrovoljnih priloga, pa su uz ostalo 1951. u sabirnoj akciji po selima oko Japetića, skupili 780 litara vina, a u 1952. godini 954 litre, što je prodano, a novac utrošen u gradnju doma.

U prvim godinama gradnje doma, planinarska aktivnost je bila najviše orijentirana na Japetić, no poslije, kada se kod stručnih radova nije moglo toliko pomagati, članovi su krenuli na veće ture u Hrvatskoj, Sloveniji, Bosni i Crnoj Gori, gdje se uspinju na Zelengoru, Maglić, Volujak, te na Prokletije. Već 1955. društvo zajedno s PD »Rade Končar«, današnjim HPD »Kapela« iz Zagreba, pristupa obnovi devastirane piramide na Plešivici (779 m). Naši članovi su ostatke stare željezne piramide srušili i prenesli na ramenima do ceste, te otpremili u Zagreb, gdje su njihovi članovi izradili novu konstrukciju za koju smo mi pripremili temelje, te dopremili je na vrh. Svečano otvorenje je bilo 23. 6. 1957. uz prisustvo oko 200 planinara, te delegata devet društava. Godine 1960., kao nagrađu za dobar i pozirtovan rad društva, vrh Japetića dobiva između više kandidata staru sljemensku piramidu, koja je ustupila mjesto TV tornju. Naše društvo je osiguralo sredstva te izgra-

Razgledna piramida
na vrhu Japetića
foto: Alan Čaplar

dilo temelje, izvršilo demontažu, prijevoz i ponovnu montažu konstrukcije teške preko 8 tona. Svečano otvorene piramide bilo je 27. srpnja 1960. Prvoga svibnja 1964. ponovno je bila velika svečanost na Japetiću, jer je dom elektrificiran izgradnjom dalekovoda i trafostanice.

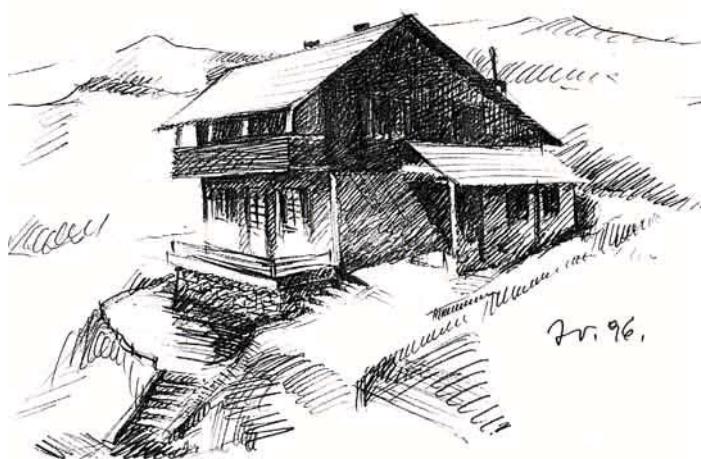
Uspjesi i aktivnost društva odrazili su se i na broj članova, koji se svih tih godina kretao između 180 i 300, a najveći je bio 1958. - 381 član. Za svoj predani rad mnogi članovi društva su poohvaljivani na godišnjim skupštinama društva i Saveza, a samo društvo je odlikovano zlatnim znakom PSJ 1955. godine. Godine 1979. osnovan je »Jaskanski planinarski put« kojim je do sada prošlo i dobilo značke 1050 planinara, dok je ukupno prodano preko 2000 dnevnika.

U radu društva djelovale su markacijska, promidžbena, izletnička, građevinska, ekonomска, ski, pionirska, omladinska i streljačka sekција. Više članova završilo je stručne tečajeve Saveza i položilo stručne ispite. Društvo je tokom dvije godine, svakog petka u redakciji tadašnjeg predsjednika Ive Šlata, na Radio Jaski imalo planinarsku emisiju pod motom »Za planinare i sve koji se tako osjećaju« uvjeravajući slušatelje u ispravnost planinarskog pristupa životu.

Nepregledan je broj organiziranih društvenih izleta, kao i prisustvovanja planinarskim sletovima i otvorenjima planinarskih domova i staza. Naši su planinari prošli mnoge planinarske obilaznice.

Golem je broj izleta i planina koje su naši članovi posjetili do Domovinskog rata. Nakon kraćeg prekida tijekom 1991. zbog agresije na Hrvatsku, planinarska aktivnost nastavlja se, unatoč ratu, već u 1992., a napose 1993. Ipak, najveći uspjeh je uspon 15-oro članova 1996. godine na Kilimanjaro (5895 m). U idućim godinama, uz uspone na većinu hrvatskih planina, slijedili su mnogi teški usponi na vrhove u Sloveniji i Crnoj Gori, u Austriji, Italiji, Švicarskoj i Francuskoj. Najvažniji su usponi na Grossglockner (3798 m) i Mont Blanc (4807 m) te Visoki Atlas (4167 m) u Maroku. Slijede usponi na vrhove Španjolske, Grčke, Rumunjske, Slovačke, Poljske, Norveške, Finske, Švedske, Irana u Aziji, te uspon triju naših članova Katarine i Dražena Lovrečeka, te Alojzije Boričević na Kala Pattar (5550 m). Uz to, treba naglasiti da je planinarska obitelj Mrakužić (Željko, Nina i Ena), obišla 125 kontrolnih točaka na hrvatskim planinama i primila Visoko priznanje Hrvatske planinarske obilaznice. Ena Mrakužić (1990) pri tome je najmlađa planinarka u Hrvatskoj s visokim priznanjem HPO.

Posljednjih godina HPD »Jastrebarsko« organizira planinarske škole za mlade u okviru osnovnih škola, ali brine i o školovanju vodiča i alpinista, a posebno o organiziranju društvenih izleta, koji uvijek okupljaju velik broj članova. Takođe aktivnošću nadamo se svojoj 125-godišnjoj tradiciji pridodati još mnoge planinarske godine.

Planinarski dom »Žitnica« na Japetiću (815 m), crtež: Ivanka Piplica

INTERNET

VIRTUALNO PLANINARSKO DRUŠTVO

Planinarstvo na Internetu

ALAN ČAPLAR i VANJA RADOVANOVIĆ, Zagreb

Mnogi planinari, kada ih u radnom tjednu uhvati želja za planinama i planinarenjem, posegnu za planinarskom literaturom i kartama, drugi uzmu u ruke albume sa starim slikama s puta, treći nazovu prijatelje i s njima započnu kovati planove. Brojni planinari jedva čekaju sastanke u svojim planinarskim društvima upravo da bi zadovoljili svoju potrebu za planinarstvom i druženjem s planinarama između dvaju vikenda. Neki pak sjedaju za računalno i upućuju se na Internet u potrazi za planinarskim sadržajima.

KRATAK POVIJESNI PREGLED

Kada se koncem 90-ih godina počeo razvijati Internet, planinari su brzo počeli koristiti prednosti koje pruža računalno umrežavanje. Internet je, kao odličan oblik promidžbe i razmjene informacija, još k tome pretežno otvoren mladima, otvorio neslućene mogućnosti, koje do danas nisu ni približno iscrpljene.

Prve planinarske stranice u Hrvatskoj postavio je 6. kolovoza 1996. Osječanin Darko Hamilton (<http://hrast.sumfak.hr/~hamilton>). Bile su to osobne stranice, ali vrlo raznolikog sadržaja, jednostavne i pregledne, koje su nudile sve osnovne informacije o planinarstvu, literaturi, kućama i planinarskim društvima. Unatoč tome što tada u Hrvatskoj nije bilo drugih planinarskih stranica i nije postojao uzor, bio su izrađene vrlo kvalitetno. Do konca lipnja 1998. stranice je posjetilo već više od 2000 posjetitelja. Kada se nakon tri godine zasitio, autor je prestao na njima raditi sredinom 1999. godine.

Prva stranica koja je imala zadaću da ponudi ažurnije sadržaje i biti poslužitelj za razmjenu

informacija, bio je Hrvatski speleološki server na javnom računalu SRCE-a (<http://public.srce.hr/speleo>). Taj poslužitelj pokrenut je 29. siječnja 1997., a od samog početka je nudio speleološke izvještaje i ilustrativne sadržaje na hrvatskom i engleskom jeziku. Postavila ga je mr. Jagoda Munić, članica Komisije za speleologiju HPS uz suradnju brojnih speleologa. U početku je brigu o njemu vodila Jagoda Munić, a poslije Dalibor Paar, koji i danas brine o njemu.

U to vrijeme, početkom 1997. postavljene su, također na SRCE-u i prve stranice PDS »Velebit«, prve stranice nekog planinarskog društva. Nudile su izvještaje iz ekspediciskog i speleološkog rada tog društva, uz obilje slika.

Iduće planinarske stranice bile su stranice HPS-a koje je, preuzevši dužnost pročelnika Komisije za promidžbu i izdavaštvo HPS, izradio Alan Čaplar. Slike je pripremio Dalibor Paar, a na javnom računalu SRCE-a (<http://pubwww.srce.hr/hps>) postavili su ih 24. ožujka 1997. Alan Čaplar i Jagoda Munić. Glavna stranica imala je od očetka 120 podstranica, među kojima je većina bila posvećena časopisu HP (odabranih 50 priloga), tako da su to bile ujedno i prve stranice »Hrvatskog planinara«. Stranice HPS-a do danas su najbogatije i najsadržajnije planinarske stranice u Hrvatskoj. Godine 2001. preseljene su na server Iskona i prikladniju adresu <http://hps.inet.hr>, a od 2001. brigu o njima preuzeo je sinjski planinar Jure Kodžoman. On je osuvremenio dizajn stranica, čime su stranice HPS-a postale nesumnjivo najkvalitetniji planinarski sadržaj na hrvatskom internetu. Te je stranice u prvih pet godina posjetilo više od 20.000 posjetitelja, a slike s njih koristili

su kod izrade svojih stranica mnogi nacionalni parkovi, parkovi prirode i brojni planinari. Jedno su vrijeme stranice HPS-a bile među deset najboljih web-stranica u Hrvatskoj prema izboru kompjutorskog časopisa »Vidi«. Spomenimo kao zanimljivost da su web-stranice HPS-a bile zanimljive i nepoznatim hakerima koji su 27. veljače uspjeli »hakirati« i privremeno onesposobiti glavnu stranicu.

Prva pisana vijest o internetskim stranicama izašla je u HP 1996., str. 349, a prvi članak (adresar) objavljen je 2001. g. (HP 2001, 54). U razdoblju od 1997. do 2001. godine, 20 planinarskih društava izradilo je jednostavne stranice, najčešće s obavijestima o svom radu (2001, 54), a do 2003. g. četrdesetak društava. Početkom 2002. svoju stranicu dobila je i planinarska kuća »Alan« na Velebitu (<http://hps.inet.hr/plkuce/alan>). Izradio

ju je Krešimir Bartaković. Godine 2002. Izvršni odbor HPS-a utemeljio je godišnju nagradu za najbolju plan. stranicu i dodijelio je nagradu PD »Šumarski«, tj. stranicama koje uređuje predsjednik društva Branko Meštrić. Tu je nagradu 2003. godine ponijelo HPD »Jastrebarsko«.

STRANICE HPS-a I PLANINARSKI FORUM

Već spomenute web-stranice HPS-a nalaze se na adresi <http://hps.inet.hr>. Na njima se može naći kompletan popis svih udruga članica HPS, popis svih planinarskih kuća, opisi predloženih 17 izleta u hrvatske planine, priručnik »Osnove planinarskoga planinarstva«, osnovne informacije o časopisu »Hrvatski planinar« i drugoj planinarskoj literaturi, a tu je stalno dostupan i Statut HPS-a. Na glavnoj (srednjoj) stranici istaknute su važnije vijesti i informacije.

Ime foruma	Tema	Poruka	Zadnja poruka
Planinarski putovi i kuće u Hrvatskoj sveže informacije o putovima i planinarskim kućama, obavijesti o stanju markacija, o otvaranju planinarskih objekata... Moderator: Jure	39	778	Danas u 06:50:53 od Alan Caplar
Pohodi, Izleti, Akcija, Dogadjaji najave i pozivi na izlete, novosti iz rada planinarskih društava,... Moderator: Jure	33	910	16.03.04 u 16:45:42 od Veran
Planinarski Razgovori Malo laženje planinarske pričice... Moderator: Jure	153	3799	Danas u 07:10:02 od Alan Caplar
Mali Oglas! Kupujem, prodajem ... Ovo je dio foruma na kojem je dozvoljeno oglašavanje Moderator: Jure	26	129	15.03.04 u 11:33:24 od L.
Poruke Webmasteru Greške na stranicama, te kritike i savjeti Webmasteru, ideje za nove stvari, ... Moderator: Jure	36	238	06.03.04 u 06:36:02 od Vangaj2
Nove poruke Nema novih postova			Oznaci sve poruke pročitanim

Info Centar

Statistika foruma:

- Ukupno temi: 367 - Ukupno postova: 5893
- Zadnja nadpisana tema: **Forumski planinarski susreti petkom u SEK-u** [Danas u 07:10:02]
- Vidi 10 zadnjih poruka ovog foruma.

Ukupno korisnika: 180
Zadnji uljani korisnik je: robert1
Tvoja instant poruka je: 22

»Stvarni« sastanak foruma u siječnju 2004.

foto: Alan Čaplar

Posebno zanimljiv dio web-stranica je Planinarski forum (<http://hps.inet.hr/cgi-bin/yabb/YaBB.cgi>). Radi se o svojevrsnom »virtualnom planinarskom društvu« u kojem svatko tko želi može »čavrljati« s drugima o bilo kojoj planinarskoj temi. Rasprave na tom forumu razvrstane su u nekoliko tematskih grupa (Planinarski putovi i kuće u Hrvatskoj; Pohodi, izleti, akcije i događaji; Planinarski razgovori; Mali oglasi; Poruke webmasteru). Unutar tih tematskih grupa nalazi se mnoštvo poruka (tzv. »postova«) razvrstanih u razne teme. Te poruke možete samo čitati, no prava je vrijednost Foruma u dvosmjernoj komunikaciji, tj. u javnom dopisivanju s ostalim korisnicima i gostima. Nakon upisivanja svog korisničkog ili gostujućeg imena možete pitati druge o svemu što vas zanima, od stanja planinarskih putova do cijena planinarske opreme, komentirati narazličitija planinarska pitanja, opisivati svoje doživljaje i iskustva s izleta, najavljavati aktivnosti svojeg planinarskog društva, pa i komentirati sadržaj »Hrvatskog planinara«.

Na Planinarskom forumu se gotovo u svako doba dana ili noći vodi neka rasprava, razgovara o planinama, planinarstvu i izletima, na vrlo sličan način na koji se to zbiva u planinarskim društvima prije i poslije sastanaka. Dok su neke teme nalik banalnim razgovorima u kakovom kafiću, na nekim mjestima raspravlja se i o sasvim ozbiljnim temama, ponekad i vrlo žučno. Ozrače je unatoč mo-

gućnosti skrivanja vlastitog identiteta uglavnom tolerantno i korektno, zapravo pravo planinarsko, jer većina korisnika doživljava i koristi Forum kao mjesto za razmjenu iskustava, mišljenja i obavijesti o planinama i planinarstvu, a tek nekolicina kao mjesto pogodno za vrijedanje i prozivanje

POSJETITE
hps.inet.hr

hps.inet.hr

karikatura: Šime Šeršenac

HRVATSKI PLANINARSKI SAVEZ

Jure Kodžoman - urednik web-stranica HPS

drugih planinara. U takvim slučajevima ponekad je potrebna intervencija administratora koji su zaduženi za očuvanje reda i mira i hlađenje usijanih glava.

Planinarski forum je sredinom ožujka imao 180 registriranih korisnika i još nekoliko stotina neregistriranih, 363 teme i više od 5800 poruka. Neki korisnici postali su već dio inventara Foruma (dobr opis bi bio: »ponekad ih nema na Forumu«) i dobro se poznaju, drugi su potpuno novi, treći uglavnom samo čitaju, četvrti uvijek imaju svoje mišljenje o svakoj temi... Živahna komunikacija na Forumu već je rezultirala i s nekoliko forumaških izleta počam od izleta 26. listopada 2003. na Bjelolasicu. Ti su izleti dogovoren i sključivo posredstvom Interneta. Također, na poticaj Vanje Radovanovića svakih se mjesec dana u Zagrebu održavaju i forumaški susreti uz planinarske dijaprojekcije, o čemu se također može čitati na Forumu.

Evo i još nekoliko zanimljivosti vezanih uz Planinarski forum HPS-a:

- većina aktivnih korisnika je iz Zagreba i okoline, iz Rijeke i Karlovca, dok su ostali krajevi Hrvatske zastupljeni sa po barem nekoliko korisnika iz svake regije.
- povremeno na Forum svraćaju i susjadi sa zapada (Slovenci), a bilo je i nekoliko posjeta s istoka i juga.

- najposjećenija je tema »Kad ste na Forumu?« koja služi za neobavezni razgovor o svemu što korisnicima padne na pamet. Na njoj ima više od 700 poruka, koje su pregledane više od 8000 puta.

- zanimljivo je da postoji i sličan slovenski Forum na adresi <http://www.planid.org> (link na »Diskusije«), no promet na njemu je mnogostruko manji od HPS-ovog Foruma, iako je broj planinara u Sloveniji višestruko veći.

- u Hrvatskoj danas postoji još nekoliko planinarskih foruma (*hr.fido.planine, croclimbing* i drugi), koji su slabije posjećivani i manje informativni.

- poznavajući forumaše, jamačno će se i o ovome članku, nakon objavlјivanja, razviti rasprava na Forumu, koju ćete moći pratiti u okviru teme »Hrvatski planinar«.

- o HPS-ovom Planinarskom forumu već je pisao časopis »Meridijani« (br. 82), a jedna je slika s forumaškog susreta izašla u »Poslovnom tjedniku«.

Dakle, na Forumu možete upoznate druge planinare, prikupiti zanimljive obavijesti, komentirati ili pohvaliti, a na kraju krajeva, možete se i samo zabaviti u dane kad ne možete na planine, a tako vas želja vuče.

* * *

Dodajmo ovome da je za kvalitetnu brigu i raznovrsnost sadržaja na web-stranicama, Izvršni odbor HPS proglašio uređivanje web-stranica najuspješnjom planinarskom akcijom u 2003. godini. Bez sumnje, taj je uspjeh ponajviše zasluga administratora Jure Kodžomana, člana HPD »Svilaja« iz Sinja (sada na studiju IT-tehnologije u Ljubljani), koji se zajedno sa svojim prijateljem Davorom Očelićem, posve volonterski, brine za sve što se nalazi na web-stranicama HPS-a. Nedavno su njih dvojica uz sponzorstvo »Hrvatskih šumaka« uspostavili i nov server HPS-a koji će otvoriti još veće mogućnosti za još kvalitetniju internetsku komunikaciju među planinarama.

Kao zanimljivost spomenimo na kraju da Jure sve donedavno osobno nije imao pristup Internetu sa svog računala, već se za brigu o web-stranicama HPS-a koristio drugim računalima!

ZAPISNIK SJEDNICE 21. VELJAČE 2004.

GLAVNI ODBOR HPS

Nazočni: V. Novak (dopredsjednik HPS), F. Novosel, D. Domišljanović, D. Butala, G. Gabrić, I. Hapač, B. Margitić, A. Bakšić (članovi Izvršnog odbora), V. Sor i A. Čaplar (članovi Izvršnog odbora i pročelnici komisija za školovanje, te promidžbu i izdavaštvo), M. Rihtarić, L. Adamović, M. Mlinac, I. Jelinić, B. Šeparović, T. Pavlin, (pročelnici komisija za priznanja, gospodarstvo, povijest, speleologiju, planinarsko skijanje i planinarske putove), G. Škugor, M. Mužinić, B. Rajšel, I. Tišljarić i D. Kraljević (opunomoćenici komisija za normativne akte, vodiče, alpinizam, orientaciju i sportsko penjanje), K. Hornung (Slavonski pl. savez), I. Marinov (PS Splitsko-dalmatinske županije), J. Ferček (PS Krapinsko-zagorske županije), I. Pernar (PS Karlovačke županije) i Z. Antolković (PS Šibensko-kninske županije) - ukupno 26 članova Glavnog odbora HPS.

Nakon pozdrava nazočnim, minute šutnje za planinare preminule od posljednje sjednice GO, te isprike predsjednika HPS prof. dr. Hrvoja Kraljevića koji nije mogao nazočiti sjednici, Vladimir Novak, dopredsjednik HPS, predložio je dnevni red sjednice od 11 točaka koji je prihvaćen jednoglasno, kao i prijedlog sastava verifikacijske komisije (G. Škugor, K. Hornung, A. Čaplar), ovjerovitelja zapisnika (A. Bakšić i I. Hapač) i zapisničara (D. Berljak).

Pisane materijale za točke dnevnog reda od 1 do 3 i od 6 do 10, članovi GO primili su zajedno s pozivom na sjednicu, a za točke 4 i 5 izvještaji su objavljeni u »Hrvatskom planinaru« 1/2004. Sva navedena dokumentacija je kao privitak sastavni dio ovog zapisnika u pismohrani HPS.

1. Verifikacija članova GO HPS prema članku 26. Statuta HPS. K. Hornung je u ime verifikacijske komisije izvjestio da je predano 26 evidencijskih listića, da svi opunomoćenici (njih 5)

imaju uredno potpisane punomoći, te da je sjednici nazočno 26 od ukupno 35 članova GO (čine ga predsjednik i dopredsjednik HPS, članovi Izvršnog odbora, pročelnici stručnih i organizacijskih komisija HPS (ili njihovi opunomoćeni zamjenici) i predstavnici gradskih i županijskih planinarskih saveza), zatim da postoji potreban kvorum te da je za donošenje pravovaljanih odluka potrebno 14 jednakih glasova.

D. Berljak, glavni tajnik HPS, izvjestio je da neki gradski/županijski savezi nisu postupili po dopisu 009 od 26. siječnja 2004. ni dostavili tražene podatke o svojim članicama kako bi se izračunao broj njihovih predstavnika u GO, a oni koji su to učinili ionako imaju prema članku 26. Statuta HPS pravo na samo jednog predstavnika, te su na ovoj sjednici u tom smislu i zastupani nazočni gradski/županijski planinarski savezi. Jedino je postavljeno pitanje pravovaljanosti predstavnika PS splitsko-dalmatinske županije I. Marinova budući da je osobama ovlaštenim za zastupanje te udruge istekao mandat. Nakon toga je I. Marinov predao presliku Zahtjeva za upis promjena koji su uputili Uredu za opću upravu, te je zahtjev prihvaćen kao pravovaljan dokument za evidenciju tog saveza u HPS-u.

2. Donošenje Poslovnika o radu GO HPS.

I. Marinov dao je primjedbe na članak 4 i 7, a I. Tišljarić na članak 9 predloženog Poslovnika o radu GO HPS. Nakon kraće rasprave i objašnjenja, predloženi poslovnik prihvaćen je jednoglasno i bez izmjena. Isto tako je jednoglasno odlučeno prema članku 9 da se priznaje jednostruko pravo glasa za osobe koje su članovi GO po više funkcija, te iz članka 10 da se sva glasovanja na sjednici obavljaju javno.

3. Imenovanje pročelnika i zamjenika komisija HPS. Jednoglasno su imenovani svi pročelnici i zamjenici u stručnim i organizacijskim komisijama HPS predloženi u primljenim materijalima, jedino su od prošlog saziva umjesto dosadašnjih članova GO I. Cindrića, Z. Muže i V. Vračara imenovani novi članovi, tj. sadašnji pročelnici komisija za alpinizam, orijentaciju i športsko penjanje B. Rajšel, I. Tišljar i D. Kraljević. Isto tako, daje se mandat Izvršnom odboru da imenuje zamjenike u komisijama za alpinizam i športsko penjanje kada ih one izaberu.

4. Izvještaj o radu Izvršnog odbora u 2003. Na izvještaj o radu Izvršnog odbora HPS (objavljen u »Hrvatskom planinaru« br. 1/2004) nije bilo primjedbi i on je jednoglasno prihvaćen.

5. Izvještaj o radu komisija HPS u 2003. g. Izvještaji o radu stručnih i organizacijskih komisija HPS primljeni su u Uredu HPS i u sažetom obliku objavljeni u HP 1/2004, te su kao takvi jednoglasno prihvaćeni na sjednici GO. Budući da u Ured HPS ni do danas nisu stigli izvještaji od komisija za športsko penjanje i zaštitu prirode, jednoglasno je odlučeno da te dvije komisije ne mogu koristiti finansijska sredstva u ovoj godini dok ne dostave prošlogodišnje izvještaje. I. Marinov je potaknuo raspravu o športskom penjanju u kojoj se pročelnik te komisije D. Kraljević očitovao općenito, opisujući tu športsku granu i rad u prošloj godini o kojem nije predao izvještaj u pisnom obliku. D. Berljak je naveo niz stvarnih problema u športskom penjanju, od kojih su najizrazitiji da udruge koje nisu članice HPS-a organiziraju natjecanja u sportskom penjanju i slučajevi da te nečlanice sudjeluju i na natjecanjima koje

organiziraju članice HPS-a, za što po njemu, leži krivica u slabom radu te komisije HPS i u izostanku volje da se rješavaju nagomilani problemi. Nakon rasprave jednoglasno je zaključeno da je u roku od tri mjeseca pročelnik Komisije za športsko penjanje HPS dužan u pisnom obliku izvijestiti Izvršni odbor HPS o stanju i svim problemima u tom športu, nakon čega će to tijelo Saveza poduzeti mjere da se prevladaju na najbrži način. I. Tišljar, pročelnik Komisije za orijentaciju HPS, izvjestio je GO o željama orijentacista da se osnuje Hrvatski orijentacijski savez, ali i o prestanku te inicijative u Komisiji za orijentaciju HPS-a.

6. Zaključni račun HPS za 2003. g. Kao finansijski nalogodavatelj, glavni tajnik HPS, nglasio je prije objašnjavanja elementa Zaključnog računa HPS za 2003. godinu da je nakon višegodišnje visoke stope rasta prihoda dostignuta gornja granica postojećih izvora prihoda, te da u sljedećim razdobljima ne treba očekivati daljnji rast, ako se ne pronađu neki novi izvori financiranja. U 2003. ukupni prihod iznosio je 1.201.564,04 kn, a ostvaren je od prodaje markica za 478.963,30 kn, ali s nenaplaćenih oko 70.000,00 kn u tom iznosu, te ostalih 722.523,04 kn prihoda (60% od ukupnog prihoda) od prodaje planinarske literature, pretplata za »Hrvatski planinar«, najamnina, oglasa i vlastite djelatnosti. Ukupni rashod od 958.398,14 kuna činili su troškovi materijala u iznosu od 70.725,93 kn; energije 14.044,20; »Hrvatskog planinara« 180.422,94; usluga 282.362,81 u kojima je uključen trošak svih 14 komisija HPS s 187.282,62 kn; te nematerijalnih troškova od 410.842,26 kn. Uobičajna pričuva za djelatnost u prvom tromjesečju 2004., kada su i najmanji prihodi, iznosi 243.165,90 kn. U ne baš jednostavnim gospodarskim uvjetima u Hrvatskoj, HPS je u 2003. godini ostvario zadovoljavajuće finansijske rezultate, a sve svoje finansijske obveze izvan HPS-a i prema komisijama Saveza obavljane su uredno i na vrijeme. Zaključni račun prihvaćen je jednoglasno.

7. Izvještaj Nadzornog odbora HPS za 2003.

Nadzorni odbor HPS svoj izvještaj podnosi Skupštini HPS, ali je običaj da su njegovi članovi načočni svim sjednicama Izvršnog odbora, te da se izvještaj podnosi i Glavnom odboru HPS. Izvješ-

taj Nadzornog odbora za 2003. g. pozitivno je ocjenio poslovanje HPS-a, rad tijela, dužnosnika i Ureda HPS, te je jednoglasno prihvaćen.

8. Proračun za 2004. g. - ukupno HPS i posebno komisije HPS. Raspored sredstava za 2004. godinu po komisijama HPS, s navođenjem naziva akcija koje se financiraju, planirana su za ovu godinu u iznosu od 355.100,00 kn, te s ostalim predviđenim rashodima HPS koji iznose 904.080,00 kn čine ukupno planirani trošak od 1.259.180,00 kn. Za isti iznos planiran je i prihod u 2004., te je takav proračun jednoglasno potvrđen. Kao posebna odluka, jednoglasno se zaključuje da nijedna komisija HPS ne može podizati akontaciju za sljedeću akciju, ako nije podnijela obračun prethodne, te da joj se obustavljaju sva sredstva do kraja godine ako se ustanovi da u njenim akcijama sudjeluju nečlanice ili nečlanovi HPS-a.

9. Akcije povodom obilježavanja 130. obljetnice hrvatskog planinarstva. Jednoglasno su prihvaćene sve planirane akcije proslave obilježavanja 130. obljetnice hrvatskog planinarstva: početak obilježavanja 17. 4. 2004. u Ogulinu, Dani hrvatskih planinara 14.-16. 5. 2004. na Malom Lošinju i Osoršćici, otvorenje obnovljenog planinarskog doma na Brezovcu i uspon na Dinaru 19. 6. 2004. te skup povodom obljetnice Prvog izleta HPD-a u Samoborskom gorju 15. 5. 2005. Svečanost povodom 130. obljetnice osnivačke skupštine HPD-a u Zagrebu dogovorit će se naknadno. Zaključeno je da prema mogućnostima sve naše članice i komisije HPS-a organiziraju prigodne akcije.

10. Pravilnik Komisije za vodiče HPS. Nakon što je usuglašen na Komisiji za vodiče, Zboru vodiča i Izvršnom odboru HPS, jednoglasno se prihvata Pravilnik vodičke službe HPS. Istovremeno se, uz jedan suzdržani glas, donosi odluka da se pripravnicima koji su po starom Pravilniku završili tečaj za vodiča ljetnog pohoda izuzetno omogući da pristupe ispit u svibnju ove godine, jer taj se naziv više neće moći postići prema usvojenom Pravilniku. Donesena je jednoglasna odluka da Izvršni odbor ima mandat donošenja Pravilnika Komisije za orientaciju HPS koji je u završnoj fazi izrade.

11. Razno. B. Šeparović je skrenuo pozornost da naše pojedine djelatnosti (npr. vodiči) trebaju

razmišljati o skorom izjednačavanju svojih kriterija (uvjeta za pristup u službu, školovanja, ispita, razina i kvaliteta usluga) prema onima koji vrijede u Europskoj uniji.

T. Pavlin je upoznao GO s brojem naših članica (81) koje sudjeluju u radu Komisije za planinarske putove i brojem registriranih markacista (492), te najčešćim problemima u radu te djelatnosti.

D. Berljak je podsjetio na zaključke prijašnje sjednice GO, posljednje Skupštine HPS i dopise kojima je Ured HPS tražio pravovaljanu dokumentaciju o broju i nazivu članica gradskih i županijskih saveza. Budući da to pojedini savezi nakon više urgencija to nisu učinili, da je poznata činjenica kako neki od tih saveza u svojem članstvu imaju nečlanice HPS, što je u suprotnosti sa Statutom HPS, da već godinama sve strukture GO (Izvršni odbor i komisije) daju svoje godišnje izvještaje o radu i finansijske pokazatelje, a većina gradskih i županijskih saveza to neće ili ne želi objaviti, jednoglasno se zaključuje da HPS zatraži u pisnom obliku odgovor od gradskih i županijskih sportskih saveza, postoje li uopće u njihovom ustroju planinarski savezi, izvještavaju li ih o svom radu i s kojim finansijskim sredstvima raspolažu, te kada su ih i kako utrošili. Ako taj odgovor ne bude zadovoljavajući, o tom problemu izvestit će se Ured lokalnih sportskih zajednica u Hrvatskom olimpijskom odboru.

A. Čaplar, glavni urednik »Hrvatskog planinara«, pripremio je pisani materijal »Posjećimo informiranje članstva« koji je podijeljen svim članovima GO, a jednoglasno je zaključeno da sve komisije HPS, odnosno njihovi pročelnici, putem našega glasila trebaju što češće izvještavati planinarsku javnost o svom radu, idućim i prošlim akcijama, uspjesima, pa i problemima svoje djelatnosti.

M. Rihtarić, pročelnik Komisije za priznanja HPS, predložio je da se povodom 130. obljetnice hrvatskog planinarstva dodjeljuju posebna priznaja, što je jednoglasno potvrđeno, sa zaključkom da se to provede na kraju proslave obilježavanja obljetnice.

Sjednica je počela s radom u 11:15 i završila u 14:00 sati.

Zapisnik vodio: Darko Berljak, gl. tajnik HPS

Ovjerovitelji: Ana Bakšić i Ivan Hapač

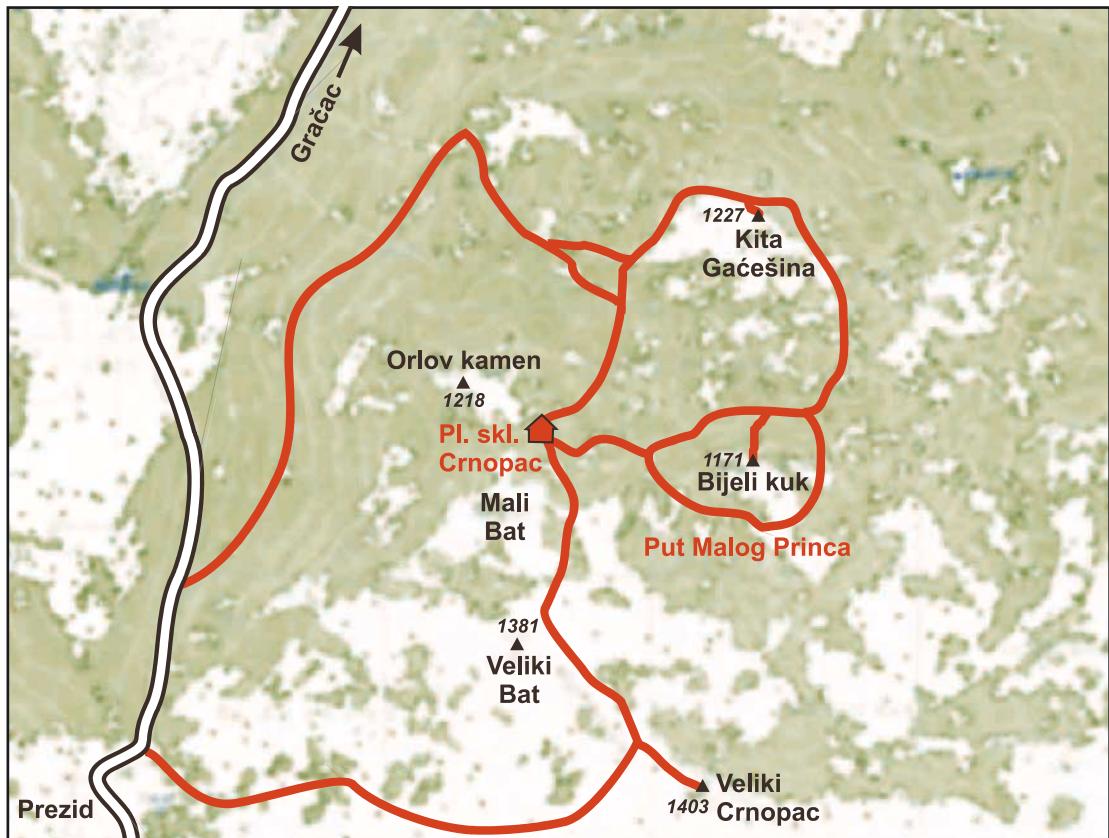
MREŽA PLANINARSKIH PUTOVA NA CRNOPOCU

Zima je pri kraju i bliži se vrijeme pogodnije za planinarenje. Kako ne bi bilo neprilika u snalaženju pri dolasku na Crnopac na jugoistočnom Velebitu, a kako čujem bilo ih je nekoliko, objasnit ću malo detaljnije kako i kuda treba ići. O ljetopama Crnopca čitatelji »Hrvatskog planinara« mogli su već ponešto pročitati u broju 10/2003.

Kao prvo, Crnopac ima dva markirana ulaza. Prvi je odmah nekih 100 m od tunela, iza prvog zavoja prema Gračacu. Taj put vodi izravno do vrha, a traje 3

sata. Kada se njime dođe na greben Crnopca, put se razdvaja. desno se nastavlja do samog vrha (do vrha treba samo nekoliko minuta), a lijevo se put spušta grebenom do planinarskog skloništa još oko 2 sata. Od skloništa do ceste Gračac - Prezid - Obrovac treba još 1:40 sata.

Ulazak na drugi put nalazi se niže, oko 800 m od prvoga, prema Gračacu. To je šumska cesta kojom se može i autom proći oko 3 km, pa doći do velikog proširenja za parkiranje. Dakle, ako se dođe autom do

Na Putu Maloga Princa u području Bijeloga kuka
foto: Vlado Božić

toga parkirališta, onda ostaje još 40-50 minuta uspona do skloništa. Polazi li se od ceste Gračac - Obrovac, onda tim putem treba do skloništa nešto manje od 2 sata. Na tom putu postoje dva odvojka. Već nakon 15-20 minuta uspona od parkirališta stiže se do mjesta gdje se lijevo odvaja put do Kite Gačešine (sat i pol), dok prema skloništu treba skrenuti desno. Međutim, na tom putu još je jedno skretanje za Kitu Gačešinu, što je dobra kratica ako se ide od skloništa nizbrdo.

Planinarsko sklonište »Crnopac« je polazna točka za nekoliko zanimljivih tura. Planinarima koji ostaju jedan dan, najbolje je proći grebenom do vrha i spuštati se do Prezida, oko 6 sata hoda. Druga veoma atraktivna mogućnost je da se od skloništa spustite nekoliko minuta do mjesta gdje je desno ploča s natpisom »Put Malog Princa« i uputite tim putom. Riječ je o vrlo atraktivnom putu koji traje 3-4 sata hoda. Na ovom putu zapravo vrijeme prestaje postojati, jer vas ljepota krajolika toliko obuzme da sve drugo zaboravite. Put je kružnog oblika i vraća se do skloništa. Kraća varijanta tog puta je da se ide samo na Bijeli kuk (oko 1 sat) i nazad do skloništa. Druga mogućnost je cjeleovit obilazak »Puta

Malog Princa« tako da se na izlasku od zadnjih vrata nazvanih »Nebeska vrata«, skrene prema Gačešinom kuku, pa se tura vremenski produžuje za još 3 sata. Ideći tim putom ne morate se vraćati do skloništa već siđite sa kuka i doći ćete opet do raskrišnja. Lijevi put vodi do skloništa za oko 40 minuta, a desni prema parkiralištu cca 20 minuta.

Oni koji su snalažljiviji i iskusniji mogu u tom području proći predivne i vrlo atraktivne ture i po nemarikranom bespuću jer je tu priroda bogato obdarila krajolik bajkovitim oblicima, ali valja napomenuti da se mora nositi kompas jer je u slučaju magle nemoguće izaći iz labirinta ponora i kukova. Sve ove markirane ture su vrlo zahtjevne i potrebna je dobra kondicija i spretnost, iako su najteža mjesta osigurana sajlama i klinovima.

Slavko Tomerlin

Stijene Maloga kuka na Crnopcu foto: Vlado Božić

HRVATSKI PLANINAR

DVA NOVA SPELEOLOŠKA PRIRUČNIKA VLADE BOŽIĆA: »SPELEOLOGIJA U HRVATSKOJ« I »RAZVOJ SPELEOLOŠKOG NACRTA«

Hrvatsko kraško podzemlje, bogato oblicima i zanimljivostima, vrlo je pogodno i zahvalno za speleološku djelatnost. S istraživanjem špilja i jama na području Hrvatske započeli su još naši daleki preci, ostvarivši nekoliko svjetski značajnih postignuća, jedna naša jama bila je svojedobno proglašena najdubljom na svijetu, a raznoliki speleološki uspjesi i vrhunski dosezi nižu se do današnjih dana. Premda se organizirana hrvatska speleologija razvila unutar planinarske organizacije, većini je planinara nedovoljno poznato bogatstvo te djelatnosti i raznovrsnost njezinih dosega.

Do sada u Hrvatskoj nije bilo cijelovitog povjesnog prikaza razvijanja speleologije, a povjesni pregledi objavljeni u ranijim priručnicima nisu davali dovoljno

Autor Vlado Božić

foto: Davor Puhlek

podataka o cijelokupnoj speleološkoj djelatnosti u Hrvatskoj. To saznanje potaknulo je Vladu Božića, jednog od najmarljivijih hrvatskih speleologa, da se primi posla, prikupi i sistematizira povjesnu građu i pripremi za tisak knjigu »Speleologija u Hrvatskoj« koja je izšla iz tiska u ožujku ove godine.

I doista, možda nitko od današnjih hrvatskih speleologa ne bi mogao dati toliko zanimljiv, sistematican, ali i vrlo objektivan povjesni prikaz kako je to uspjelo Vladi Božiću. Ne samo da je prikupio povjesne podatke, nego je prikupio iobilje atraktivnih dokumentarnih slika, što - treba znati - nije lako jer kvalitetnih speleo-

loških snimaka ima mnogo manje nego dobrih planinarskih fotografija, budući da se speleologijom i speleo-fotografijom bavi manji broj ljudi, a snimanje u podzemlju nameće druge zakonitosti. Prikupljanje građe dijelom mu je bilo olakšano zbog toga što je nekoliko desetljeća bio pročelnik Komisije za speleologiju HPS, te o svemu vodi preciznu evidenciju.

Ipak, glavna i najveća vrijednost ove knjige nije obilje podataka i kvalitetnih slika, već čitko i izuzetno vješto pisan tekstu, uobličen gotovo poput zanimljivih pripovijetki. Povijesne knjige zbog obilja faktografskih podataka obično predstavljaju većini ljudi dosadno štivo, no Vladi Božiću uspjelo je da napiše knjigu koju će sa zanimanjem pročitati svi speleolozi, ali koja će otkriti mnoga zanimljivosti i tajni iz speleološkog života svima onima koji se speleologijom nikada nisu ili neće baviti. Može se slobodno reći da je ova knjiga za speleologiju ono što će za planinarstvo biti Zlatna knjiga hrvatskog planinarstva Željka Poljaka, koja ovih dana također izlazi iz tiska - kapitalno djelo koje će se godinama tražiti i citirati u svakom idućem povijesnom prikazu.

U Božićevoj knjizi je povijesni razvitet prikazan u tri poglavљa: pretpovijesno doba, povijesno doba do 1949. (osnivanje prve Speleološke sekcije u Hrvatskoj u PD »Zagreb«) i doba od 1949. do danas. Zbog obilja raznih speleoloških djelatnosti od 1949. posebno su obrađene još i ove teme: speleološke udruge, školanje, istraživanja, ekspedicije, istraživanja po narudžbi, biospeleološka, ekološka, geološka, paleontološka, arheološka, speleoronačka istraživanja te istraživanja umjetnih podzemnih prostora, spašavanje iz speleoloških objekata, publikacije, dokumentacija, a na kraju je ponuđen izbor literature.

Knjiga »Speleologija u Hrvatskoj« je bogato ilustrirana s dvjestotinjak slika u boji, a ima 136 stranica B5-formata. Može se nabaviti po cijeni od 50 kuna u Hrvatskom planinarskom savezu, koji je uz Božićev HPD »Željezničar« izdavač knjige.

Malo u sjeni knjige »Speleologija u Hrvatskoj« ostao je ne manje zanimljiv priručnik »Razvoj speleološkog nacrta«, istovremeno tiskan, također u boji, na 48 stranica. Riječ je zapravo o stručnom speleološkom priručniku u kojem Božić daje povijesni prikaz nastanka suvremenog speleološkog nacrta. Također, zanimljiv je i nespeleozima, pa se tako iz njega može doznati da je npr. T. Jefferson, kasnije američki predsjednik, crtao speleološke nacrte ili vidjeti prve speleološke nacrte Gjure Pilara, Josipa Poljaka i drugih, a i suvremeni trodimenzionalni prikaz jamskog sustava Lukina jama - Trojama. U dodatku priručniku je desetak suvremenih

nacrta najvažnijih špilja i jama u svijetu i u Hrvatskoj. Priručnik se može nabaviti u HPS, Kozarčeva 22, 10000 Zagreb, tel. 01/48-24-142 ili 01/48-23-624.

Obje su knjige posvećene 130. obljetnici organiziranoga hrvatskoga planinarstva, a predstavljene su mnogobrojnim planinarama i speleolozima 4. ožujka u zagrebačkoj knjižnici »Tin Ujević«.

Alan Čaplar

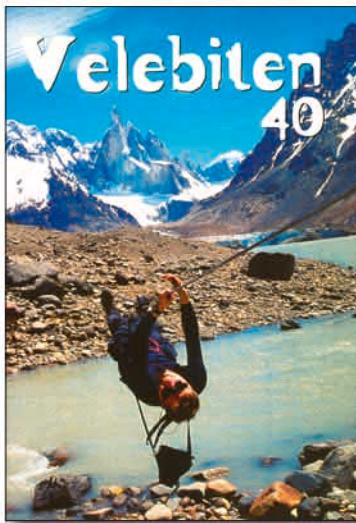
PRODAJEM...

Prodajem fotomonografije Hrvatske planine (1943), Lučić: Planine Jugoslavije (1967), Jaka Čop: Viharniki (1970) i Raj pod Triglavom (1969), Klemenc: Gore (1992), Na vrh svijeta (1980). Knjige: Poljak: Hrvatsko planinarstvo (1975), Kugy: Delo, glazba in gore 1966), Kugy: Iz življenja gornika (1968), Kugy: Pet stoletij Triglava (1979), Badjura: Jugoslavenski Alpi (1923), sve po 100 kuna, i D. Hirc: Prirodni zemljopis Hrvatske (1905) 300 kn. Telefon: 01/48-16-558.

VELEBITEN 40

U prosincu 2003. godine tiskan je jubilarni 40. broj Velebitena, lista zagrebačkog PDS »Velebit«. Na 48 stranica A5-formata nalazi se desetak zgodnih članaka raznih velebitaša o njihovim putovanjima, izletima i akcijama (planinarska škola, tečajevi GSS-a, Patagonija, Ukrajina, Triglav, Grčka). Iz svih članaka izvire velebitaški duh po kojem je to društvo možda ponajviše poznato. Premda neke interne šale neće biti jasne i razumljive čitatelju koji ne poznaje planinarski život u PDS »Velebit«, svatko će se morati nasmijati i obilju uspjelih šala naizgled bez veze bačenih na papir, no zapravo šarmantno i duhovito smišljenih i iskorištenih. Tekstovi su ilustrirani uspјelim slikama u crno-bijeloj reprodukciji. Urednica ovoga broja je Ivana Sansević (tel. 091/52-87-605).

Alan Čaplar

BRODSKI PLANINAR BR. 16

U Slavonskom Brodu je u veljači izšao 16. broj »Brodskega planinara«. Po običaju, taj razigrani list donosi najrazličitije članke i vijesti iz slavonskog planinarskog života kao i obilje planinarske razbibrige. Tiskan je na 48 stranica A4-formata, izdaje ga PD »Dilj Gora«, a urednik je Josip Činkl (predstavljen je u 2. broju HP, str. 78).

U ovome broju list donosi tekstove i pjesme dvadesetak autora, a najviše je posvećen 80. obljetnici planinarskog društva u Slavonskom Brodu koja se navršava ove godine. Premda je Brodskega planinara prvenstveno glasilo PD »Dilj Gora«, u njemu se mogu naći i crtice iz rada

PD »Sisak«, »Đakovo«, »Psunj«, »Dubovac«, »Sokol«, »Tikvica« i »Strmac«. Mogu se u njemu pročitati i opisi izleta po Dilju, Krndiji i Papuku, a većinu će čitatelja najviše privući šale i anegdote kojih ima kako u tekstovima, tako i na slikama u časopisu.

Alan Čaplar

Lapis Plus d.o.o.
ZASTUPNIK Pro-luX
ZA RH BiH i SLO

Compact dalekozori			ZOOM dalekozori	
Kompassi			Panoramski dalekozori	
		Alu. bat. lampe		

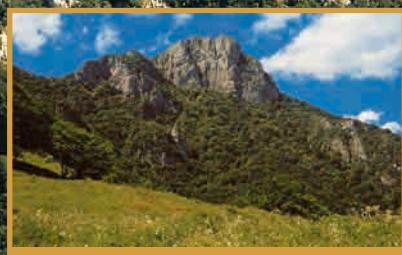
BESPLATNI PROSPEKTI 01/4677015
www.lapis-plus.hr

ZLATNA KNJIGA HRVATSKOG PLANINARSTVA

Ovih dana izlazi iz tiska »Zlatna knjiga hrvatskog planinarstva«, svojevrsna planinarska enciklopedija koja obuhvaća sve planinarske djelatnosti i prati njihov razvitak od početaka do danas. Autor knjige je prof. dr. Željko Poljak, koji je zajedno sa suradnicima, za ovo kapitalno djelo, kroz svoje višedesetljeto djelovanje, a i radeći na ovoj knjizi intenzivno više od godinu i pol, marljivo prikupljao povjesnu građu. Knjiga će imati više od 400 stranica, a podijeljena je u deset cjelina i to: Uvod, Preteče organiziranoga hrvatskog planinarstva, Hrvatsko planinarsko društvo, Razdoblje od HPD-a do PSH, Planinarski savez Hrvatske i Hrvatski planinarski savez, Planinarska društva u Hrvatskoj, Regionalno udruživanje, Stručne djelatnosti, Planinarske kuće i drugi objekti od 1878. do danas i Biografski leksikon hrvatskih planinara. Knjiga je ilustrirana povjesnim slikama i dokumentima te popraćena raznovrsnim tablicama, a pisana je na zanimljiv i pristupačan način. Nakladnici knjige su Hrvatski planinarski savez i nakladnička kuća »Libera Editio«.

Planinarska društva i zainteresirani planinari prvih 300 primjeraka knjige do 30. travnja mogu naručiti po promotivnoj cijeni od 150 kuna u Hrvatskom planinarskom savezu. Radi velikog zanimanja, prednost pri naručivanju će imati planinarska društva, a zatim fizičke osobe prema redoslijedu zaprimanja narudžbi. Nakon toga, knjiga će se u HPS moći nabaviti po 200 kuna, a u knjižarama po 300 kuna. Narudžbe moraju biti upućene u pisanom obliku na adresu HPS, Kozarčeva 22, 10000 Zagreb ili na e-mail hps@inet.hr.

DARKO BAKŠIĆ

Nije uobičajeno da se u ovoj rubrici predstavljaju razmjerno vrlo mladi planinari, no kada netko za sobom u desetak godina ostvari toliko planinarskih uspjeha koliko mnogi ne ostvare za cijelog života, opravdano je predstaviti i pohvaliti rad takvog čovjeka. Uostalom, planinarski i speleološki uspjesi kakve je ostvario tri-desetdvogodišnji član PDS »Velebit« Darko Bakšić, mogu biti dobar primjer mnogim mladim, ali i starijim planinarama.

Darko Bakšić rođen je 21. listopada 1971. godine u Banskoj Štiavnici u Slovačkoj. Djelatnost je proveo u Glini, gdje je završio osnovnu školu. Rano je znao što u životu želi raditi pa je upisao Srednju šumarsku školu u Karlovcu, a nakon nje Šumarski fakultet u Zagrebu. Diplomirao je 1997. godine i otada radi kao asistent na Zavodu za uzgajanje šuma, na predmetu pedologija. Magistrirao je 2002. godine, do sada je objavio deset izvornih znanstvenih članaka, te sudjelovao u izradi monografija »Obična jela u Hrvatskoj« i »Obična bukva u Hrvatskoj«. Član je Hrvatskog šumarskog društva, Hrvatskog tloznanstvenog društva i Hrvatskog biometrijskog društva. Stručni je savjetnik hrvatskog izdanja časopisa »National Geographic«.

Već na prvoj godini studija postao je članom PDS »Velebit«, a nakon godine dana planinarenja počeo se baviti speleologijom. Speleologiju i šumarstvo spojio je u svom diplomskom radu »Zaštita prirode Hajdučkih i Rožanskih kukova s posebnim osvrtom na Lukinu jamu«. Članom Speleološkog odsjeka PDS »Velebit« postao je 1992. godine, a iste se godine na ekspediciji »Picos de Europa« u Španjolskoj, pri istraživanju 403 m duboke jame Pozo Chizidi spustio na njezino dno. Godine 1993. s Anom Sutlović putuje biciklima u Slovačku i tom prilikom planinarski prelazi Niske Tatre, a 1994. godine sudjeluje na ekspediciji »Lukina jama« pri

čemu se spušta na dno jame (-1392 m). Iduće se godine, kao sudionik ekspedicije »Lukina jama '95«, spustio do -950 m, a na speleološko-alpinističkoj ekspediciji »Ande 95« istraživao je tri speleološka objekta i posjetio Umalalantu, najdulju špilju Bolivije. Na toj ekspediciji popeo se na vrhove Condoriri (5648 m), Huayna Potosi (6088 m) i Parinacota (6342 m). Godine 1996. vodio je speleološki logor na Biokovu, gdje je istraženo 27 jama, te sudjelovao u istraživanju Slovačke jame, u kojoj se spustio do -800 m. Kao voditelj speleološkog logora na Velikom Lubenovcu

1997., sudjelovao je u istraživanju jame Patkov gušt (-553 m) i spustio se na njezino dno. U speleološkoj ekspediciji »Slovačka jama '98« s ostalim je članovima ekipa dosegnuo dubinu od -1268 metara, a 1999. u pripremama za novu ekspediciju u Slovačku jamu, spustio se na dno Stupine jame (-413 m). Godine 1999. bio je vođa ekspedicije u Slovačku jamu, pri čemu je ona produbljena na -1301 m i istraženo novih 722 m kanala. U bivku na dnu jame boravio je 8 dana. Kao suorganizator istraživanja spuštao se 2000. u jamu Amfora, koja je tada istražena do -437 m. Iduće godine vodio je speleološko-alpinističku ekspediciju »Madagascar 2001«, gdje je u špiljama u nacionalnom parku Tsingy de Bemaraha istraženo 5 km kanala te je sa Sunčicom Hraščanec ispečnjao smjer Alien težine 6b u stjeni Tsaranora. Opet sudjeluje u istraživanju jame Amfore na Biokovu, pri čemu je ta jama produbljena do 614 m i postala najdubljom jamom Biokova. Tijekom 2001. i 2002. godine više se puta spušta ispod -400 m u jami Munižabi na Crnopcu, te se spušta na dno jame Amfore na -788 m. Pri istraživanju Slovačke jame 2002. koje je također vodio, ta je jama produbljena na -1320 m, a na dnu je s ostalim istraživačima boravio 5 dana. Vodio je topografsko snimanje špilje Vjetrenice na Popovom polju, gdje je načrtno 5699 m kanala. Prošle godine sudjelovao je u vježbi speleološkog spašavanja u jami Olimp na sje-

vernem Velebitu, gdje je spašavan »unesrećeni« s dubine od -380 m. Na speleološkom logoru »Kita Gavranuša« na sjevernom Velebitu spustio se u 400 m duboku jamu Paž, te je sudjelovao u istraživanju jame Meduze, gdje se spustio do dubine od 500 m.

Specijalnosti u speleologiji su mu opremanje speleoloških objekata, topografsko snimanje i fotografiranje. Do sada je objavio više od 30 stručnih članaka i dva znanstvena rada iz speleologije. Jedan je od autora i urednika knjige »Speleologija«. U 2002. bio je voditelj projekta »Inventarizacija speleoloških objekata Nacionalnog parka Sjeverni Velebit«. Sudjelovao je u izradi ili je sam izradio nacrte brojnih speleoloških objekata.

Osim speleologijom, bavi se i turnim skijanjem, osobito na Velebitu, gdje je na Velikom Kozjaku s Damirom Lackovićem i Bojanom Ungarom prvenstveno ispenjao i proskijao »Prijateljsku jarugu« težine S3-S5. Više tura napravio je po slovenskim i austrijskim Alpama, a najznačajnije su na Kanjavec, Mojstrovku, Rjavi-

nu, Kot te na Hochalm spitze i Primelspitze. Proskijao je više kuloara u Chamonixu i La Graveu do težine S5. Povremeno se bavi alpinističkim i slobodnim penjanjem do ocjene 6b. Na nekoliko prvenstvenih uspona u speleološkim objektima primijenio je klasičnu alpinističku tehniku (jama Munižaba, -50 m i Markov ponor, -30 m).

Član je Hrvatske gorske službe spašavanja od 1995. godine, a spašavatelj od 1997. Godine 1999. završio je međunarodni tečaj speleološkog spašavanja u Francuskoj, a od 2001. sudjeluje u organizaciji i izvedbi tečaja speleološkog spašavanja za pripravnike HGSS. U 2003. godini završio je ronilački tečaj. Od 2002. godine pročelnik je Stanice GSS Zagreb. S ostalim članovima stanice sudjelovao je u brojnim akcijama spašavanja.

Svu svoju speleološku, alpinističku, skijašku i spašavateljsku aktivnost dijeli sa suprugom Anom (njezina biografija objavljena je u HP 3/1996. na str. 93).

dr. Zvonimir Slepčević

O PUSTOLOVNIM DUHOVIMA, UTRKAMA I NAŠEM »HRVATSKOM PLANINARU«

Ne znam zaslужuje li rasprava o pustolovnim utrkama toliko prostora u ovom glasilu, ali u vezi članka objavljenog u HP 11/2003. ipak želim kazati nekoliko riječi.

Kao planinar i prirodoslovac koji je svoj cijeli planinarski vijek u mnogim prilikama nastojao mlade voditi u prirodu, napose u planinske prostore i koji je nastojao odgajati ih i obrazovati u duhu plemenitih i vrijednih planinarskih ideja i poriva, u odgoju i u duhu ljubavi i poštovanju prema prirodi svoje domovine, ne mogu se pomiriti s činjenicom da u našem najznačajnijem planinarskom glasilu čitam tekstove koji su takvim mojim uvjerenjima posve suprotni. To sa principom tolerancije nema nikakve veze. I sve to uz neko lažno opravdanje uredništva i nekih njegovih članova te providan objektivistički stav koji je, tobože, u skladu s demo-

kratskim, liberalnim načelima gdje svatko može iznijeti svoje stajalište o nekom pitanju ili problemu. Naravno da može, ali je druga stvar gdje se takva stajališta trebaju i mogu objaviti te kako ćemo takva mišljenja vrednovati.

Tako i »Hrvatski planinar« objavljuje članak u kojem se opisuje, i to, zar odista, »na veoma zanimljiv način«, suluda i besmislena trka, trčanje Velebitom čime je autor doveo u pitanje svoje zdravstveno stanje. Takvo ponašanje za mene nema nikakve veze s planinarstvom, bez obzira što netko, još k tome iz uredništva, još nije raščistio s time kako planinarstvo nije sport i nema i ne treba imati natjecateljski karakter. Pravi planinari s takvim »ekstremima« nemaju nikakve dodirne točke, premda je zabrinjavajuće što to stajalište ne dijele i neki članovi uredništva koji su, ipak, dopustili da se taj tekst

objavi. Oni se i nadalje osjećaju nedužnima, premda su se ogradili od spomenutog članka, ne znajući i ne shvaćajući da su s ovakvim potezom i s ovako zastupljenim velikim prostorom u tom broju našeg glasila na izvjesni način pomogli propagiranju ovakvog ponašanja u prirodi.

Ne zamjeram toliko mladom uredniku Alalu Čaparu, premda mi nisu shvatljive njegove dvojbe oko toga što je planinarstvo a što nije, ali teško mogu shvati kako cijenjeni prof. dr. Željko Poljak koji je član uredništva i koji se cijeli svoj život svim silama trudio u osmišljavanju planinarstva kao plemenite djelatnosti temeljene na kulturi i kulturnim dobrima svojeg naroda, čovjek koji je, među ostalim, nastojao iz planinarstva ukloniti sve ono što nije dobro i lijepo, sve ono što naorušava ugled planinarske organizacije, kako, dakle, takav čovjek dozvoljava objavljivanje ovakvih neprimjerenih tekstova.

Tekst kakav je objavljen u »Hrvatskom planinaru« tu nema mjesta i njegovo objavljivanje smatram velikim propustom uredništva. Planinarsku ideju neće obogatiti i oplemeniti kojekakvi avanturisti. Njima u planinarskoj organizaciji i nije mjesto. Moralna insuficijencija nazočna sve više u našem društvu našla je svoj izraz i u planinarskoj organizaciji koja ne umije više razlikovati što je dobro a što nije, a ovakvim stavovima uredništva ona se samo još više produbljuje, umjesto da je obrnuto. Vidljivo je to i iz riječi urednika koji relativizira granice sporta i ovakvog ekstremizma svodeći svoj stav na tvrdnju kako granice postoje samo u mislima, što naprosto nije točno. Kakve to primjere nudimo mladima?

Čujem kako je nedavno održana isto takva ili slična »pustolovna« trka terenskim vozilima u području Konalova, prije par godina »ekstremi« su motor biciklima pokušali doći na vrh Dinare a nekim posebnim vozilom prošli su, ali ne čineći dobro, stazom kroz Došen Dabar u srednjem Velebitu. Je li to planinarenje, je li to planinarstvo i je li to doprinosi čuvanju prirodnih dobara? Sličnu pojavu zamjetio sam i na zaštićenom području rijeka Zrmanje i Krupe, čak uz blagontaklo odobravanje uprave Parka prirode Velebit. Rafting koji se, naravno uz naknadu, odvija na tim vodama poguban je za temeljni hidrološki fenomen ovih kraških rijeka, tj. za proces osedravanja i nastanak onih veličanstvenih slapova, ogrlica, sedrenih brada i sedrenih barijera po kojima su, među ostalim, ove naše rijeke toliko posebne i poznate. Na takvo iživljavanje nadobudnih pojedinaca u nekim dijelovima prirode nitko ozbiljno ne reagira i nitko ga ne sankcionira, po čemu i na taj način izražavamo svoj provincijski mentalitet, svoje veliko neznanje i primitivizam. Ne bi li i planinarska organizacija i njezino glasilo trebali u tom pogledu služiti za primjer? Ne dozvolimo da se takve pojave događaju u planinarstvu i našim planinama, barem ne propagirajmo takvu neprimjerenu aktivnost šačice pojedinaca i »pustolovnih« duhova kojima je pojam općeg dobra i čuvanja prirodne baštine, čini se, posve nepoznata kategorija.

I na kraju, postoji u uljuđenom društvu osim kulture i etika, ne samo planinarska, s kojom ovakve avanturičke djelatnosti, po mom mišljenju, nemaju ništa zajedničkog.

dr. sc. Radovan Kranjčev, prof.

BOJAN UNGAR

Dana 20. veljače, dan prije svog 30. rođendana, na skijanju u Austriji nastradao je naš dragi planinarski prijatelj Bojan Ungar. Prve planinarske korake napravio je u djetinjstvu kada je uz roditelje i stariju sestru upoznao i zavolio čudesan svijet planina. Već s 15 godina želio ih je upoznati iz drugačije perspektive pa je upisao

alpinističku školu u PDS »Velebit«. Zbog prirodnog osjećaja za stijenu, upornosti i jake želje za učenjem vrlo je brzo napredovao i dostigao svoje učitelje. Često je boravio u planinama, razvijao vještine i stjecao iskustva pa se već u prvoj godini bavljenja alpinizmom našao u ulozi instruktora, nesrebično prenoseći svoje znanje drugima. Dvije je godine bio pročelnik Alpinističkog odsjeka PDS »Velebit«, glavni pokretač odsjeka, a ne-

koliko godina zaredom i najbolji penjač s najviše ispenjanih smjerova u suhoj stijeni, ledu, dugih alpskih smjerova, proskijanih kuloara.

Penja se širom Europe i u Americi. Posebno je briljirao u penjanju zaledenih slapova. Prvenstveno je ispenjao Milanov smjer u Tamaru, a izveo je brojna prva hrvatska ponavljanja najtežih slapova u Sloveniji i Francuskoj kao što su Rastlinca, desni krak Lucifera i lijeva varijanta Zapotoškog slapa. Ispenjao je i većinu klasičnih smjerova na Kleku, u Paklenici i Veloj dragi gdje treba izdvojiti solo-slobodno ponavljanje Velebitaškog smjera u Anića kuku i rijetko ponavljanje Sunčevog vjetra u Veloj dragi. No, najbolji je ipak bio u velikim stijenama. Najznačajnijih uspjesi su mu prvo Hrvatsko ponavljanje Messnerovog smjera na vrh Denali na Aljasci te njegov posljednji veliki uspjeh - solo zimsko priječenje Grintavca sa sjeverne strane, preko stijene Dolške Škrbine na vrh, Mlinarsko sedlo i natrag na Češku koču.

Bojan je bio i spašavatelj, a gorsko spašavanje dušboko je protkano njegovim životom. Kao dječak ostao je s obitelji zameten snijegom u Ratkovom skolništu na Samarskim stijenama, a pomogli su im članovi GSS. U 19. godini prepoznate su njegove alpinističke i skijaške kvalitete kao i spremnost da pomaže ljudima pa je pred-

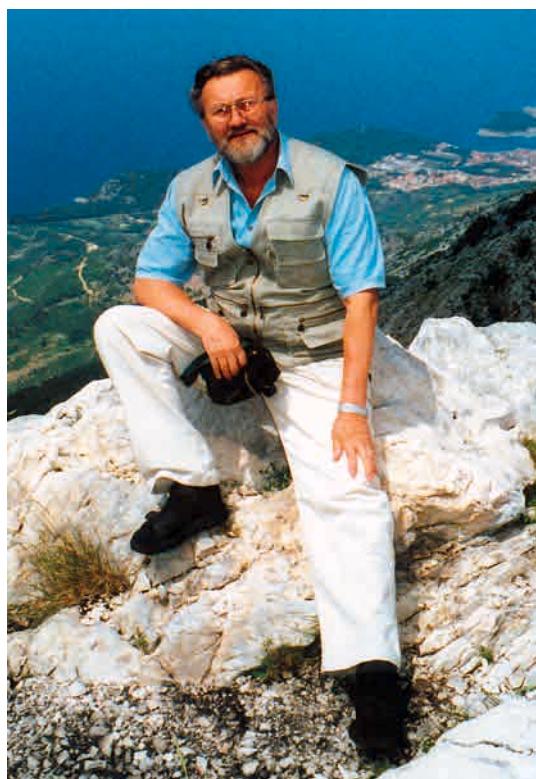
ložen i primljen u zagrebačku stanicu GSS. Osim što je već tada bio vrhunski alpinist i skijaš, Bojan je brzo postao i uzoran spašavatelj. Bilo je zadovoljstvo s njim dijeliti teškoće spašavanja unesrećenih osoba u planinama, znojiti se noseći nosila, izvoditi vježbe spašavanja, smrzavati se, veseliti se nakon svega. Bio je prirodni vođa, nametnuo bi se neprimjetno djelom, a ne riječima. Iako je bio vrlo mlađ, vjerovalo se njegovom iskustvu i znanju, pa ne treba čuditi da je već s 24 godine postao pročelnik Stanice GSS Zagreb.

Bojan se okušao u raznim djelatnostima u prirodi: letio je padobranskim krilom i zavirio u podzemni svjet špilja i jama. Bio je svestran sportaš: skijaš, brdski biciklist, surfer, instruktor ronjenja i predsjednik ronilačkog kluba »Diver«. Nikada nije bio prosječan, sve je radio izuzetno kvalitetno, nabolje što se moglo. Ponosni smo što smo bili njegovi prijatelji!

Ana Bakšić

DR. ZLATKO PEPEONIK

Da zaljubljenik u planinske visine može postati i netko tko je odrastao među nevisokim, ali privlačnim zagorskim brežuljcima dokazao je i naš nedavno preminuli sveučilišni profesor Zlatko Pepeonik. Njega su pogledi s vrhunaca Ivanšćice i Strahinjčica očito mamilili da upozna sve ono što se nalazilo na kraju dalekog horizonta i to ga je vjerojatno dovelo do studija geografije u Zagrebu, gdje je započelo naše zajedničko druženje. Već kao student, a poslije i kao asistent počeo je putovati po vrhuncima Hrvatske, ali i izvan nje diljem Europe, Amerike i po ostalim područjima svijeta. Već s 18 godina učlanjuje se u planinarsko društvo »Zagreb«, a postaje i član PD »Hrašćina«, te »Milengrad« u Budinšćini, ali i član PD »Željezničar« u Zagrebu, te PDS »Velebit« u Zagrebu. Putuje i planinari s kolegama i prijateljima razveseljavajući sve svojom vedrinom i srdačnošću. Svoje oduševljenje viđenim registriira fotoaparatom i kroz brojne dijapositive, na svojim putopisnim predavanjima, upoznaje slušatelje sa zanimljivostima i specifičnostima našeg i stranog prostora. Kao sveučilišni profesor Zlatko je temeljio svoje široko poznavanje turističkih vrijednosti pojedinog geografskog prostora ili samo nekog detalja u njemu, na svom vlastitom iskustvu i videnju, što je bilo presudno za istinitost iznesenog i prezentiranog slušateljima, dopunjajući sve to vlastitim iskrenim oduševljenjem. U Zagrebu i izvan njega brojne grupe planinara pažljivo su ga slušale promatrajući njegove dijapositive i pamtile obilje korisnih podataka bilo da su promatrali snježne vrhunce Aljaske, bilo Kordiljere, Ande ili Havaje, ali i naše planinske vrhunce: Velebit i Biokovo, te Istru i naše broj-

BOŽIDAR PETANJEK

Dana 15. prosinca 2003. neočekivano nas je zauvijek napustio drag planinar i prijatelj Božidar Petanjek, kojega su zagrebački planinari poznavali pod nadimkom Žobo. Rođen je 28. siječnja 1925. u Zagrebu, gdje se školovao i završio višu medicinsku školu. Zaposljen je u Zavodu za javno zdravstvo Grada Zagreba, gdje je i umirovljen kao viši sanitarni inspektor.

Planine i prirodu zavolio je u ranoj mladosti. U HPD »Zagreb-Matica« pristupio je 1972. godine, a bio je i član HPD »Željezničar«. Djelovao je kao vodič društvenih izleta, ekolog, član Komisije za planinarske putove, član upravnog odbora Seniorske sekcije i ranije Sekcije društvenih izleta HPD »Zagreb-Matica«. Za svoj rad primio je više zahvalnica i priznanja Društva. Bio je dobar poznavatelj Samoborskog gorja, planina Zagorja, Velebita te slovenskih i bosanskih planina. Izlete je dobro pripremao i vodio. Bio je savjestan i dobar planinarski djelatnik, a svoje bogato planinarsko znanje rado je prenosio mlađima.

Božidar Petanjek bio je glavni realizator ideje o Seniorskom planinarskom putu u Samoborskom gorju. Kao suosnivač SPP-a, uz Vilima Kotniga, radio je neuromno od 1991. godine na održavanju puta, čišćenju trase, kartama, registraciji obilaznika i svim popratnim poslovima. Žobo je bio skroman, kulturnan, tih, inteligen-tan i marljiv. Volio je društvo, ali nije bio nametljiv. Imao je ugodan tenor i kao mladić pjevao u kazališnom zboru. Životni put bio mi je trnovit, ali nije se žalio niti tražio tuđu pomoć. Hvala mu za sve što je učinio kao čovjek, prijatelj i planinar!

Duro Filip

ne otoke. Često je bio vodič raznih grupa, koje su se s putovanja vraćale obogaćene mnogim novim saznanjima. Sve što je video i upoznao diljem svijeta vidjeli su i njegovi brojni studenti na redovnim satovima nastave, a kada je kao gostujući sveučilišni profesor boravio na američkim sveučilištima tamošnji su studenti upoznali njima nepoznata prostranstva Hrvatske, ali i druge zanimljivosti Europe. Vrlo srdačan i jednostavan, bio je omiljen među svima, jer je svoje znanje »svjetskog putnika« na vrlo jednostavan, ali točan i zanimljiv način znao prenosići na svoje studente i ostale suputnike i sve slušače. Svojim sugestivnim riječima i vlastitim dijapositivima on nas je prenudio poput ptica od sjevera do južne zemaljske polukugle, od Kolumbove zapadne Amerike do Marko Polova Istoka.

Hvala Zlatku što nas je tako, vodeći Hrvatskom, pokazujući slike kanjona Kolorada i torente Paklenice običnim riječima upozorio i pojasnio nam njihove ljepote, specifičnosti i raznolikosti ukazujući na stručan način i na njihovu jednostavnost. Hrvatski planinari, vjerujem, još će ga dugo pamtitи po ljubavi za ljepote čitave naše planete koju je on video i doživljavao svojim očima i puninom plemenite duše.

dr. Srećko Božićević

SKUPŠTINA HPD »PLIVA« ZAGREB

HPD »Pliva« održalo je 24. veljače 2004. u Galeriji »Plive« redovnu godišnju Skupštinu. Sudionike je pozdravila Silvia Schenner, predsjednica Društva, a potom ih je izvjestila o radu Društva u 2003. godini i planiranim akcijama za 2004. godinu.

U 2003. godini ukupno je bilo 126 organiziranih izleta, s prosjekom 5,3 sati hoda i 11 sudionika po izletu, a ukupan broj sudionika na izletima bio je 1346. Neki od najzanimljivijih izleta bili su zimski uspon na Biokovo, pet dvodnevnih izleta u Juliske Alpe (Komna, Bogatin, Bovški Gamsovec, Razor) i Kamniške Alpe (Grintovec, Rinke, Mrzla gora), ture po Korzici s usponima na vrhove Monte Cinto, Paglia Orba i Mont Incudine, usponi na Dom i Zinalrothorn u Švicarskoj, Triglav u Sloveniji, Marmoladu, Civettu, Piz Boe u Italiji, te Dachstein i Hochstein u Austriji. Tijekom 2003. godine održano je preko 40 predavanja s temama iz ekologije, zaštite prirode, biljnog i životinjskog svijeta, te o planinarskim izletima u zemlji i inozemstvu.

U 2004. godini planira se daljnji aktivni rad, organiziranje izleta, predavanja, održavanje naših staza u Samoborskom gorju, na Medvednici, Velebitu, te najnovije staze uz Krupu i Krnjezu.

Na Skupštini su uručena priznanja članovima Društva, a najaktivnijim planinarom u 2003. godini proglašen je Miroslav Medenica, za organizaciju izleta na Korziku i izleta u Gorski kotar. Priznanja HPS-a članovima Društva uručio je urednik »Hrvatskog planinara« Alan Čaplar, a priznanja Planinarskog saveza Zagreba Zdravko Ceraj, predsjednik PSZ. Sudionici Skupštine mogli su razgledati izložbu planinarskih fotografija »Izleti HPD Pliva u 2003.«, koju je priredio Tomislav Marković.

Silvana Marković

PROSLAVA NA ORLOVOM GNIEZDU KOZJAKU

Na brdu Kozjaku, na stjeni Koludar (598 m) iznad Kaštel Kambelovca, planinarsko sklonište »Orlovo gnezdo« proslavilo je osmu godišnjicu svog postojanja.

U nedjelju 15. siječnja graditelji skloništa Ivo i Ivan Tadin dočekali su na Orlovom gnijezdu oko 150 izletnika, planinara i ljubitelja prirode iz Makarske, Splita, Solina, Kaštela, Trogira i Šibenika. Proslava je obilježena otvaranjem 25 boca pjenušca, od kojih su neke odležale godinu dana u stijenama Kozjaka. Domaćini su svakom posjetitelju ponudili topli čaj od raznog ljekovitog bilja koje sami beru po planinama kojima su planinari tijekom godine. Bilo je tako skuhano 40 litara čaja. Za pjesmu i dobro raspoloženje pobrinuli su se članovi i pučki pjevači KUD-a »Ante Zaninović« iz Kaštel Kambelovca, kojeg su članovi i naši domaćini. Na kraju treba napomenuti da je proslava bila popraćena medijskom pozornošću novinara »Slobodne Dalmacije« i kamerama TV Dalmacije.

Ivo Tadin

Otvaranje pjenušca 15. siječnja na Orlovom gnijezdu

U SAMOBORU JOŠ JEDNO PLANINARSKO DRUŠTVO

Planinarska 2004. godina u gradu Samoboru započela je osnivanjem novoga društva HPD »Sveti Patrik«. Skupština je održana u kleti obitelji Kenda na Vrnjaku u Bregani, te je tom prigodom izabrano vodstvo društva za sljedeće četri godine: Vladimir Kenda za predsjednika, Josip Blažević za dopredsjednika i Zlatko Cesnik za tajnika i rizničara.

Iskustvo brojnih društava potvrđuje da bolje funkcioniraju ona društva kojima je prioritet međusobno druženje članstva, prijateljstvo i želja da se zajedno ostvare neki ciljevi. Tako je i u novome društvu: zajed-

no se planinari već godinama, osvajaju se vrhunci ali i zajedno živi. Pod patronatstvom Sv. Patrika, sveca koji je živio od 385. - 461. godine, a u suzaštitništvu Sv. Bernarda, zaštitnika planinara članovi će osim ovih zemaljskih vrhunaca pokušati dostizati i one nebeske.

A da ima mnogo ideja i inicijativa pokazale su i akcije u prvim danima života društva. Članovi društva odmah su započeli potragu za primjerenim objektom za budući planinarski dom Sv. Patrika u Samoborskom gorju te su sklopili suradnju sa društvom Ekospiritus iz Samobora. Prvi društveni izlet bio je pohod na Sv. Geru povodom zimskog hodočašća i molitve za mir u svijetu. Poželimo društvu svu sreću i dugogodišnji rad.

Radovan Librić

UZ 80. OBLJETNICU PLANINARSTVA U BJELOVARU

Prije 80 godina, na inicijativu Viktora Borovečkog, šefa željezničke postaje Bjelovar i člana središnjice HPD-a 6. lipnja 1924. godine u Bjelovaru je osnovana podružnica »Bilo-gora«. Osnivačkoj skupštini održanoj u svratištu »Tomač kraj željezničke stanice, prisustvovalo je pedesetak građana, a za prvog predsjednika bio je tada izabran Viktor Borovečki. Prvi društveni izlet podružnice »Bilo-gora« organiziran je već 7. srpnja 1924., a cilj izleta bila su Plitvička jezera. Krajem te prve godine postojanja podružnica je imala 80 članova.

Već 30. lipnja 1925. u blizini željezničke stanice i tunela u Paulovcu, usred šume otvoreno je društveno izletište, a oko njega uređene šumske staze, postavljeni stolovi i klupe od brezovih oblica, te su markirani putovi do izletišta.

Na Skupštini 2. studenoga 1939. g. prvi puta se spominjala izgradnja planinske kuće na Bilogori, međutim rat je odgodio taj zadatak do 1948. godine kada je izabrano mjesto za izgradnju doma na Kamenitovcu (242 m) na rubu šume Mačjak.

Po osnivanju PSH Planinarska sekcija Fiskulturnog društva »Bjelovar« 18. lipnja 1948. odlučula je osnovati planinarsko društvo te je 12. srpnja održana osnivačka skupština, a za predsjednika je izabran Đuro Habdija. Iduće godine, 13. kolovoza 1949. započinje gradnja planinarskog doma, te je on pod krov stavljen već 11. rujna. Koliko je gradnja doma bila važna govori i podatak da je tridesetoro članova društva preuzealo obvezu vraćanja pozajmice

Planinarski dom »Kamenitovac« na Bilogori
foto: Biožidar Vojvoda

(ako to društvo ne bi učinilo) koju je društvo uzelo kod banke za dovršenje doma. Dom »Kamenitovac« je otvoren 5. kolovoza 1951. godine.

U dalnjem radu društvo se posvetilo održavanju doma i organiziranju izleta. Godine 1976. otvorena je prva obilaznica po Bilogori, a 1993. druga. Pretprošle, 2002. godine uz pomoć HPS-a i donatora obnovljeno je krovište doma. Danas PD »Bilogora« ima oko 150 članova u planinarskoj, visokogorskoj i alpinističkoj sekciji. Svake se godine u travnju organizira susret planinara pod nazivom »Proljeće na Bilogori«, a ove godine u znaku 80. obljetnice bjelovarskog planinarstva. Društvo jednom mjesечно organizira izlete za članove, a svaku prvu nedjelje u mjesecu članovi se okupljaju na Kamenitovcu.

Marijan Šnepf

Odmor na Crnom vrhu (739 m)

foto: Zdravko Antolković

ZAJEDNO NA VILAJI

Povezani prijateljstvom, članovi planinarskih društava »Kamenar« iz Šibenika, »Malačka« iz Donjih Kaštela i »Vlaška« iz Trogira krenuli su u nedjelju, 8. veljače zajednički na Vilaju. Osamdeset planinara startalo je iz Prapatnice, naselja na cesti Šibenik - Boraja - Split, markiranim stazom na najviši Vilajin vrh, Crni vrh (739 m). Nakon jednosatnog uspona uslijedilo je kraće zadržavanje i odmor na vrhu, a zatim su krenuli na Sirištak (705 m), drugi, niži vrh. Zahvaljujući na trenutke sunčanom vremenu, uspjeli su uživati u vidicima na obližnju Labišticu (701 m) i okolne planine i veselo se planinarski družiti. Ovaj zajednički izlet potvrđuje tradicionalnu suradnju, zajedništvo i prijateljstvo dalmatinskih planinara i može poslužiti kao dobar primjer drugima.

Ante Juras

DAN DALMATINSKIH PLANINARA NA KOZJAKU 9. SVIBNJA

Koordinacija dalmatinskih usluga povjerila je HPD-u »Kozjak« iz Kaštel Sućurca zadaću da ove godine organizira Dan dalmatinskih planinara. Povod za to je što Sućurani ove godine obilježavaju 55. obljetnicu nadasve uspješnog rada.

Dan dalmatinskih planinara održat će se na Kozjaku kraj doma »Putalj«, gdje postoji i mogućnost za podizanje šatora. Sva društva koja žele doći dan ranije, trebaju se prije javiti kako bi osigurala smještaj u domu, čiji je kapacitet 70 ležaja. Također napominjemo da je dom dobro opskrbljen.

Susret će biti organiziran pod visokim pokroviteljstvom Grada Kaštela. Otvaranje susreta je predviđeno u 9 sati, a nakon pozdravnih govora,

odlazi se do crkvice Sv. Jurja gdje će u 10 sati biti upriličena misa. Nakon mise polazi se kroz Sućurački Gaj do crkvice Sv. Luke na Kozjaku, a odatle na dom »Putalj«. Za to vrijeme ispod doma odvijat će se natjecanja u trčanju u vrećama i potezanju konopa. Za 14 sati je predviđen zajednički objed, a u 15 sati sastanak koordinacije udruga. Sve obavijesti mogu se dobiti na telefon 091/501-100. Željno vas očekujemo na Kozjaku!

Špirko Domljanović

DOĐITE NA TREĆI POHOD PO GORANSKOM PLAN. PUTU

Treći pohod po GPP-u održat će se 13. lipnja 2004. godine, pa pozivamo sve zainteresirane planinare da se pridruže. Ove će se godine obići dvije kontrolne točke GPP-a i to Levešni vrh (KT 5) i Špičasti vrh (KT 6). Od Šimatova (536 m) trasa pohoda se s Levešnog vrha (734 m) kružno vraća u Šimatovo (2 sata) i nastavlja na Špičasti vrh (702 m). Sa Špičastog vrha odlazi se do lovačke kuće Lazice (1h i 15 min), nedaleko od Kuta, gdje je završno druženje.

Početak pohoda je u 9 sati u Šimatovu do kojeg se dolazi iz Brod Moravica preko Moravičkih Sela. HPD »Zagreb-Matica« organizira autobusni prijevoz na pohod, pa se možete prijaviti u prostorijama društva u Petrićevoj 4, svakog radnog dana od 18:00 do 20:30 sati. Obavijesti o pohodu mogu se dobiti u Društvu na tel. 01/48-10-833 i kod organizatorice Jasne Kosović tel. 01/46-49-584.

Jasna Kosović

SVEČANOST 19. LIPNJA NA STAPU

U subotu 19. lipnja 2004. HPD »Paklenica« slavi dan Sv. Antuna na Stapu. Tog dana dolaze, mnogi mještani kao i planinari na misu koja se održava u prirodnjoj kapelici posvećenoj Sv. Antunu Padovanskom. Misa će biti u 11:30 sati. Poslije misne je zajednički ručak, za sve pridošle besplatno. Molim planinare koji žele doći da ponesu šatore, jer u skloništu na Stapu neće biti dovoljno mesta. Ovaj susret planinara održava se već niz godina, pa je postao tradicionalan.

Slavko Tomerlin

14. - 16. 5.	DAN HRVATSKIH PLANINARA <i>Mali Lošinj, Osoršćica</i>	HPS i PK »Osoršćica«, Mali Lošinj HPS, 01/48-24-142, 01/48-23-624, hps@inet.hr Marčela Badurina, 051/661-103, 051/661-183, pkosors
15. 5.	4. prvenstvo PG županije u orijentaciji <i>Zrinski vrh - Delnice</i>	POK »Ris«, Delnice Ivica Urbanc, 098/1718-376, ivica.urbanc@ri.htnet.hr
15. 5.	7. planinarski pohod kanjonom Kupe <i>Brod Moravice - lov. kuća »Lazica«</i>	PD »Vršak«, Brod Moravice Damir Naglić, 051817202 Emil Tušek, 051817141
15. 5.	Dan đurdica <i>Obilazak 1. dijela RGPP-a</i>	PD »Višnjevica«, Ravna Gora Blažica Sveticki, 098/260-209, tzo-ravna-gora@ri.htne
23. 5.	15. pohod Pješačenjem do zdravlja <i>pl. kuća Kurin</i>	PD »Strilež«, Crikvenica Damir Margan, 051/421-157 Josip Pravdica, 051/785-358
23. - 24. 5.	Dan HPD »Belecgrad« <i>pl. kuća Belecgrad</i>	HPD »Belecgrad«, Belec Verica Havović, 049/460-135, 098/16-09-056
6. 6.	Antunovski piknik <i>Paulinovac</i>	HPD »Krndija«, Našice Drago Trošelj, 031/614-994
1. - 2. 5.	Druženje na Ivanšćici <i>Ivanšćica, pl. dom »Pasarićeva kuća«</i>	HPD »Ivančica«, Ivanec Cvjetko Šoštarić, 042781923 Borislav Kušen, 042781923
2. 5.	Međunarodni dan pješačenja <i>Kružna staza Pazin</i>	PD »Pazinka«, Pazin Franjo Paulišić, 052/622-514, 098/185-0186 Giovanni Sirotti, 052/621-257, 098/254-183
2. 5.	Hodočašće svetištu »Gospe Kunagorske« <i>Kuna-gora</i>	HPD »Kunagora«, Pregrada Božo Cobović, 049376030 Župni ured, 049376081
8. 5.	Dan PD »Malačka« <i>Planinarska kuća »Malačka«</i>	PD »Malačka«, Kaštel Stari Majković Kate, 021896126, 098853378
9. 5.	Dan dalmatinskih planinara <i>Kozjak, pl. dom »Putalj«</i>	HPD »Kozjak«, Kaštel Sućurac Špirko Domljanović, 091/501 100
14. - 16. 5.	DAN HRVATSKIH PLANINARA <i>Mali Lošinj, Osoršćica</i>	HPS i PK »Osoršćica«, Mali Lošinj HPS, 01/48-24-142, 01/48-23-624, hps@inet.hr Marčela Badurina, 051/661-103, 051/661-183, pkosors
15. 5.	4. prvenstvo PG županije u orijentaciji <i>Zrinski vrh - Delnice</i>	POK »Ris«, Delnice Ivica Urbanc, 098/1718-376, ivica.urbanc@ri.htnet.hr
15. 5.	7. planinarski pohod kanjonom Kupe <i>Brod Moravice - lov. kuća »Lazica«</i>	PD »Vršak«, Brod Moravice Damir Naglić, 051817202 Emil Tušek, 051817141
15. 5.	Dan đurdica <i>Obilazak 1. dijela RGPP-a</i>	PD »Višnjevica«, Ravna Gora Blažica Sveticki, 098/260-209, tzo-ravna-gora@ri.htne

HRVATSKI PLANINARSKI SAVEZ
PLANINARSKI KLUB »OSORŠĆICA« - JADRANKA d.d.
GRAD MALI LOŠINJ - TURISTIČKA ZAJEDNICA GRADA MALOG LOŠINJA

DANI HRVATSKIH PLANINARA

Mali Lošinj
Osorščica

14.-16. svibnja 2004.

pod visokim pokroviteljstvom
Predsjednika RH Stjepana Mesića

PETAK 14. 5.

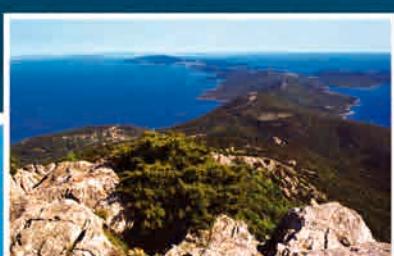
ČIKAT - SUNČANA UVALA - KRIVICA - BALVANIDA - SV. IVAN - VELI LOŠINJ
COCKTAIL DOBRODOŠLICE, ZABAVA I DRUŽENJE

SUBOTA 15. 5.

USPON NA OSORŠĆICU (LAKŠA I TEŽA STAZA)
ZABAVA, DRUŽENJE I SPORTSKE IGRE

NEDJELJA 16. 5.

PANORAMSKI IZLET BRODOM ILI
UVALA ČIKAT - BOKA FALSA - MONTE BASTON - ČIKAT

NE LUTAJTE ! MI VAM NUDIMO

VRHUNSKU OPREMU RENOMIRANIH TVRTKI ZA PROFESIONALNI ALPINIZAM,
REKREATIVNO PLANINARENJE, SPORTSKO PENJANJE, RAZNE OUTDOOR
AKTIVNOSTI, GORSKO SPASAVANJE I VISINSKE RADOVE

UVODNIK I ZASTUPNIK ZA REPUBLIKU HRVATSKU : HIMALAYA SPORT D.O.O. VARAŽDIN, VRAZJOVA 8C

TEL/FAX: 042/313-701 WEB: www.himalaya-sport.com